

ESGLÉSIA DE MENORCA

**Butlletí oficial
del Bisbat**

N. 12 Desembre 1978

SUMARI

DOCUMENTS DEL BISBE

Salutació de Nadal: "No feis cap renou"	pàg. 197
Temps d'Advent: "Qui espera"	pàg. 198
Uns mots d'encoratjament.	pàg. 199
Ses Catequesis del Bisbe	pàg. 200
Jornada de la Pau, 1 de gener de 1979. Oració de la violència .	pàg. 213

CONSELL PRESBITERAL

Acta de la sessió del dia 15 de novembre de 1978	pàg. 216
--	----------

DELEGACIONS DIOCESANES

Acta de la reunió dels delegats diocesans del dia 8 de novembre de 1978	pàg. 218
---	----------

DELEGACIÓ D'ECUMENISME

Setmana de la Unitat 1979. Dies 18-25 de gener	pàg. 224
--	----------

SECRETARIAT DE JOVES CRISTIANS

Reestructuració del Secretariat de Joves Cristians	pàg. 225
--	----------

PARROQUIES

Parròquia de Ferreries. Conclusions de la Setmana de reflexió Parroquial	pàg. 227
--	----------

INFORMACIÓ DE LA DIOCESI

Activitats del Bisbe	pàg. 229
Notícies de la Diòcesi	pàg. 229
Homilia en la commemoración del 50 aniversario de la entrada en el Seminario (octubre 1928-1978)	pàg. 233

PROVINCIA ECLESIASTICA

Nota informativa de la reunió de los obispos de la provincia eclesiástica	pàg. 235
---	----------

CONFERENCIA EPISCOPAL ESPANYOLA

El problema del paro	pàg. 236
----------------------------	----------

NUNCIATURA APOSTOLICA

Carta del Nuncio dirigida al Presidente de la Conferencia Episcopal Española	pàg. 239
Palabras de saludo del Nuncio a los Prelados participantes en la XXX Asamblea Plenaria	pàg. 240

SANTA SEU

Carta del Card. Villot al Obispo de Menorca	pàg. 241
---	----------

DOCUMENTS DEL BISBE

SALUTACIÓ DE NADAL

NO FEIS CAP RENOU !

“Mentre un silenci tranquil embolcallava l'univers i la nit tocava la meitat de la seva carrera, la Paraula totpoderosa vingué del cel.”

Ningú no se'n va témer. Tothom estava dormint o en les seves dèries, vora del foc.

Per açò va haver de davallar un àngel i fer renou en la cabana d'uns pastors per donar a conèixer la gran nova que succeïa en una cova de Betlem.

Per açò, després, una estrella va haver de guiar gent noble i forastera cap a l'encontre del nascut Salvador.

Ningú no se'n temia. I feia segles i segles que l'esperaven !

Avui, feim molt renou i esteim massa per les nostres coses. Avui, ens manca silenci per a poder sentir l'àngel i esteim massa atrafegats de cara a la terra per poder veure l'estrella que surt al firmament. Qui se'n tem que fa segles i segles que ja tenim el Salvador?

Per açò vos dic:

No feis cap renou
que l'Infant vol néixer;
no feis cap renou
que vol néixer el Sol.

Calli la natura
no piuli l'ocell,
que regni tot d'una
un silenci greu.

Que emmudesqui l'ona
no titilli el cel,
que no parli l'home
tots calleu! calleu!,

que aquesta Nit santa
no xiula ni el vent,
ni la tramuntana
ni el mestral ni... res.

No feis cap renou
que l'Infant vol néixer;
no feis cap renou,
que ha nascut el Sol!

Amb la meva benedicció i felicitació,

Nadal del 1978

Antoni, bisbe

QUI ESPERA....

Ho hem sentit moltes vegades. Qui espera, desespera. Anau a qualsevol aeroport, a qualsevol despatx d'un metge, d'una clínica, d'un hospital, d'una oficina i contemplau aquells qui omplen el que en deim la sala d'espera. L'avorriment, el nerviosisme, el cansanci els veureu reflexats en la cara de tots. "Jo, fa tres hores que "esper"; "jo he hagut de tornar avui perquè ahir no em van despatxar". De conversacions com aquestes en sentireu moltes. Potser seran les úniques que trencaran el silenci tens i nerviós de l'ambient. I, trob que si a l'illa tinguéssim tren, cert que la sala d'espera de les estacions es calentaria també amb semblants converses i amb semblants "esperadors".

Tothom espera una cosa o altra. I la nostra vida està plena d'esperes. I d'esperances.

Els cristians també esperam. I de l'espera n'hem fet una virtut: l'esperança. Esperam un advent, un aconteixement. L'advent se'ns ha fet espera i esperança.

* * *

Si parlam d'un primer Advent, hem de considerar les esperances del poble escollit per Jahvé. Havia estat promès un Messies, que no acabava d'arribar. El poble vivia en una espera. L'esperança, a vegades es tenyia amb crits d'angoixa, a vegades amb càntics eufòrics i triomfals. En la plenitud dels temps, es compliren les esperances i es va fer present la realitat promesa. Betlem n'oferí el compliment.

Si parlam d'un segon Advent, encara esteim en l'esperança. Una esperança que ens fa recordar el primer Advent, festejant-lo tots els anys amb l'alegria i el goig de l'esdeveniment cabdal dels segles. Jesús és nat! Pau a la terra!

Però, esteim en l'esperança. Entre els dos advents. Un, complert; l'altre, per esdevenir. Vos diria que esteim tots en una sala d'espera de l'aeroport que porta cap a camins d'eternitat.

* * *

Quina cara hi feim, quin posat tenim els cristians en aquesta esperança que hauria d'omplir tota la nostra vida? Fixem-nos-hi, fixem-nos-hi. Encara hi ha avorriment, cansanci, mala gana, nerviosisme. Tot i que sabem, segurs, que ja ha començat el segon Advent, que és una realitat, que el tenim dins nostre. Ja només hi ha una mitja espera, un trosset d'esperança, una petita esperança que no sabem acollir en nostres braços.

Es qüestió de capgirar conceptes i postures. Un cristià ha de viure l'esperança... amb esperança. Com una mare que espera el fruit que sent dintre seu. Com un hortal que fretura l'aigua que ja davalla per la síquia. Com una planta que desitja la calor del sol que ja surt a l'orient.

L'Advent és temps d'esperança. Esperam... però no desesperam. El cristià qui espera, qui viu vertaderament l'esperança, no desespera, no s'inquieta. Perquè el seu esforç i el seu treball d'ara, en l'espera, sap que és la llavor d'una realitat certa.

Germans! visquem en aquest esperit aquestes setmanes d'Advent, mentre esperam la vinguda de la gran Realitat que és Nadal.

Amb la meva benedicció.

Antoni, bisbe

Ciudadella, 3 - 12 - 78

(Publicat al Full dominical)

UNS MOTS D'ENCORATJAMENT

(A Càritas interparroquial d'Igualada)

Per aquestes festes de Nadal, Cap d'Any i Reis, més que unes paraules de felicitació i bons auguris, voldria que aquests meus mots, que dirigeixo a la Càritas Interparroquial d'Igualada i a tots els seus components, fossin unes paraules d'encoratjament.

Perquè les obres en les quals treballem els homes tenen els seus alts i baixos i no sempre el nostre humor i la nostra manera d'actuar estan en plena forma. Quan rutlla l'home, normalment rutlla la seva obra. Quan l'home s'anquilosa i es deixa anar, els efectes repercuteixen perfectament en tot el que toca.

L'encoratjament, doncs, és una qualitat que hem de saber apreciar i que ha de moure'ns a una actuació més enriquidora i sempre tensa. Sembla que l'encoratjament ens hauria de posar en estat de... sempre començar! Tenir la virtut de que cada dia per nosaltres fos un nou i bell començament de les nostres activitats. Al llarg d'una cursa, l'atleta sempre comença en plenitud de facultats que van minvant així que el desgast del seu córrer pesa sobre les seves cames.

Germans de la Càritas igualadina! Us desitjo un ànim cada dia renovat per tal que, malgrat les dificultats i adversitats, la vostra obra caritativa i social continuï i prosperi sense defallença.

Ciudadella, 12 de desembre del 1978.

Antoni Deig, bisbe de Menorca,
bisbe delegat en el Consell Regional
de les Càritas Catalano-Balears.

SES CATEQUESIS DEL BISBE

4. La nostra pregària

Estimats radiooients,

Avui vos he de parlar de la pregària, de l'oració. Ja sabeu que fa poca estona que vaig escriure-vos una carta, recomanant que aquest curs fèssim objectiu del nostre treball pastoral aquest camp tan important com és el de la pregària. Que pregàssim i que dedicàssim part del nostre temps a reflexionar i aprofundir els nostres conceptes sobre l'oració, que tenim obligació de fer, com a feels de l'Església.

I, és ver, que tot d'una em salta a la boca de preguntar-vos: Ho feis de pregar? Vos en recordau de fer-ho cada dia, en particular i junts tota la família? Em sembla que si ara em contestàssiu, hi hauria respostes per tots els gustos. Des d'aquells que positivament no creuen en tot açò de l'oració i ho troben cosa de gent desfassada i pobreta, fins a aquells que, bons cristians, sí que ho fan cada dia.

Però, potser m'equivoc. Potser hi ha prou gent que prega sense que se'n temin. I que molts, com vulgarment deim, es recorden de Santa Bàrbara quan trona, és a dir, resen quan tenen alguna necessitat o esperen aconseguir qualche cosa que els és imprescindible: la salut, la pluja per la collita, un neixement que es presenta difícil, una operació, uns examens...

La meva catequesi d'avui sobre l'oració vull que toqui dos punts essencials per a instruir-vos sobre ella. El primer, per considerar qui es qui prega, qui ha de pregar; el segon, a qui es prega, a qui dirigim la nostra pregària.

I.— **Qui prega.** L'home, vull dir, la persona humana, està fet de tal manera que necessita una relació amb els altres. La nostra mateixa naturalesa, de la manera que som tots, ens exigeix un tracte amb els altres. Som sers oberts als altres. Necessitam relacionar-nos, parlar amb els altres, cercar una companyia per a comunicar els nostres afectes, els nostres desigs. I necessitam també qui ens parli, qui s'interessi per nosaltres, qui no ens deixi sols. En una paraula, la nostra vida ha d'ésser social, perquè vivim en societat i aquesta relació humana forma part de nosaltres mateixos. Déu, el nostre Creador, ens va fer així.

I Déu, el nostre Salvador, es va ficar en nosaltres, es va fer un de nosaltres per entrar també en aquesta relació, en aquest diàleg. Podríem dir que la vida de l'home està formada per preguntes i respostes, a tots els nivells. Vivim preguntant i responent, responent i preguntant.

Idò, Déu ens ha fet una pregunta. I Jesucrist, amb la seva salvació i encarnació, s'ha associat a la nostra obra i ha volgut ser la resposta humana a la pregunta divina. La nostra oració, la nostra pregària, en Jesucrist, és precisament la nostra resposta a la invitació, a la pregunta que Déu ens fa.

Qui prega, idò, és l'home, tot home que amb la seva vida dialoga i parla amb Déu en una comunió d'amistat. Som nosaltres, qualsevol de nosaltres i de moltes maneres qui podem i hem de mantenir aquest diàleg i parlar en la intimitat de la nostra vida o a casa junt amb els altres, o al temple formant el Poble de Déu. La nostra fe i la nostra creença en aquest Absolut, aquest Altre, que és Déu, fa i ens dóna l'oportunitat d'atrascar-nos a Ell, de parlar amb Ell, en qui esperam i a qui estimam.

L'home, fins i tot en aquest nivell sobrenatural, té necessitat de la comunicació amb els altres, principalment d'establir diàleg i de parlar amb aquest Déu que és el nostre Pare. Pels que creim en una altra vida, pels que tenim fe en Déu, no hi ha cap dubte que necessitem comunicar-nos amb Ell, escoltar-lo, parlar-li, damanar-li el que ens convé. Nosaltres, homes creats, però al mateix temps, fills de Déu, som els qui hem de pregar, els qui pregam, els qui ens atracam a la divinitat, com un fill s'atraca al seu pare, per parlar amb ell, per damanar-li coses, per a mostrar-li el seu afecte i estimació.

II.— A qui pregam. Avui, però, ben segur que la dificultat no ens vindrà de comprendre açò, de que hem de comunicar-nos amb Déu i hem de pregar nosaltres, que esteim tan necessitats, encara que massa vegades ens costi de fer-ho i tinguem vessa de fer-ho, tot i que ens adonem i sabem que hauríem de fer-ho. La dificultat pot venir també de sebre si Déu es comunica amb nosaltres. Déu ens parla? Déu dialoga amb nosaltres? Déu ens escolta?

Em direu que no heu sentit mai la seva veu, que no l'heu vist mai, tal com veim i sentim els altres homes i les altres coses. L'Evangelí de Sant Joan ja ens ho diu que Déu ningú mai no l'ha vist. I a Moisès se li digué que no podia veure el rostre de Déu, perquè ningú el pot veure i quedar amb vida. Ni mai ningú no ha sentit la pròpia veu de Déu. Per tant, com dialogarem, com parlarem amb Un a qui no veim ni sentim?

En aquesta perspectiva esteim a punt de cometre una idolatria. Pensam que es pot veure Déu, com es veuen les coses del nostre món, dins d'un espai i dins d'un temps. I Déu ho sobrepassa tot. Potser ens volem fer un Déu a la nostra mida humana, una espècie d'ídol que estigui al nostre servei, quan el necessitam. I Déu és inabastable, misteriós, que se'ns manifesta com vol.

Al principi Déu va parlar de moltes maneres i moltes vegades als nostres pares en la fe, per mitjà dels profetes. Aquests últims temps, ens ha parlat a nosaltres per mitjà del seu Fill, Jesucrist. Qui ens explica Déu és Jesucrist, ell que és la resplendor de la seva glòria, i l'empremta de la seva substància. Totes les coses creades ens parlen i ens canten la glòria de Déu i són manifestació de Déu per a nosaltres. Hem d'anar pel món amb els ulls ben oberts i amb bona voluntat per a sentir-nos contínuament escoltats per la presència de Déu en els homes i en les coses.

Idò, sabem amb qui parlem i sabem a qui pregam. A un Pare que ens estima, a un Pare revelat i manifestat pel seu Fill Unigènit que un dia es

féu home per nosaltres, per a portar-nos la Bona Nova i enriquir-nos a nosaltres que érem pobres i pecadors, amb el tresor inesgotable d'un Déu Creador i Pare.

La nostra pregària l'hem d'enfocar des d'aquesta visió, que vos he presentat, d'una relació de nosaltres, criatures i fills, amb Déu, Creador i Pare. Preguar idò, serà establir una relació, un diàleg amb aquest Esser misteriós que ningú no ha vist mai, però que pressentim que es troba al cor de la vida que hi ha en nosaltres.

Si ens penetrem d'aquests sentiments i d'aquestes realitats, ens adonarem que la pregària és cosa molt important en la nostra vida cristiana. Veurem que no és cosa de fiets i fietes. Aprofundirem en ella i en farem vida de la nostra vida. Vull dir que li donarem el valor que té i no farem una dissociació vital entre fe i vida, com si ser cristià valgués només en certs moments de la nostra existència.

Acabaré dient-vos que una altra setmana vos tornaré a parlar de la pregària, ja que no s'ha esgotat el tema, ni molt manco, i en vull precisar més idees, en aquest curs que dedicam a l'oració.

Si Déu vol, el pròxim divendres vos parlaré del... futbol. Es un bon tema avui per l'efervescència que comporta.

Fins llavors, vos acompanya la meva oració i la meva benedicció.

5. El Futbol

Estimats radiooients,

La setmana passada vaig dir-vos que avui parlaria del futbol. I, no sé, ara tot d'una, en començar a rallar, trob que hi haurà qualque àrbitre que em pitarà un orsai. El bisbe està en fora de joc, direu tots. Per què, què té a veure un bisbe amb el futbol?

Mentre vaig preparant aquesta meva catequesi d'avui, em vénen a la memòria records de la meva més tendra joventut. De quan jo era un al·lot i allà, al Seminari de Solsona, organitzàvem uns campionats de futbol per l'hora de la recreació. I em veig fent de davanter, corrent d'ací d'allà, i aprofitant pilotes per fer més d'un gol. Són temps ja passats. Ara, m'he d'acontentar veient per la televisió qualque diumenge, el partit que ens retransmeten i els dilluns llegint, principalment, les cròniques que el diari de l'illa ens conta dels nostres equips, especialment del nostre únic tercera divisió, l'Sporting Maonés.

Però açò que acab de dir no contesta del tot la pregunta. Vos la contestaré, vos diré perquè el bisbe pot parlar del futbol, citant-vos aquest paràgraf del Concili Vaticà II, en el document que en deim la "Gaudium et Spes": Diu: "Que s'empri oportunament el descans per a repòs i salut de l'esperit i del cos, o bé amb activitats i estudis lliures, o bé amb viatges de turisme que eduquen l'esperit i enriqueixen el mutu coneixement

dels altres, o bé amb exercicis i manifestacions esportives que ajuden a conservar l'equilibri espiritual, fins i tot entre el públic, i a establir relacions fraternals entre homes de totes les classes, nacions i races".

Parteixo, idò, d'aquesta base conciliar i de que el futbol és també un esport. I que els cristians hem de dedicar-nos també a aquestes manifestacions i a les activitats culturals col·lectives, pròpies del nostre temps, humanitzant-les i impregnant-les d'esperit cristià. I aquí, avui, ve la meua primera pregunta que molts també vos feis: Avui, el futbol és un esport? O bé és un espectacle O un negoci? O una batalla campal? Els clubs, sobretot els grans clubs, són unes associacions esportives o millor unes societats anònimes de caire mercantil?

Jo no dubt de l'ètica professional de tots els qui dirigeixen el futbol i els altres sports. I de l'esperit que els anima per realitzar la persona humana en aquest aspecte cultural-esportiu. De cara a la nostra joventut, que necessita l'esport com necessita els llibres de text, per a la seva adequada i integral educació, tot és poc el que es pugui fer i s'ha de fer per aconseguir que no quedi cap jove sense poder practicar l'esport i en unes instal·lacions esportives que funcionin de debò per tota la geografia pàtria. I que ells, els joves, amb el seu esperit dinàmic i decidit, sapin aprofitar-les i dedicar-se a l'esport amb aquell antic lema del "mens sana in corpore sano", intel·ligència sana en un cos sa.

I dic açò, perquè, vos ho confès, em fa tanta pena de sebre que molts joves, al.lots i al.lotes, passen tant de temps, en hores de recreació, no fent res de res, amb vessa, ajeguts per aquí i per allà, o bé asseguts al bar amb el seu gin o cuba-libre al davant, hores i més hores!

L'educació és un mitjà per a formar la persona. I l'esport també. Per açò no el podem convertir en un fi. Quan es barata açò, és quan vénen tots els mals per l'esport. I llavors es poden contestar aquells interrogants que posava abans. I llavors vénen tots aquells tripijocs que no hi hauria d'haver en l'esport.

Que l'esport es converteix quasi principalment en un espectacle? Bé; idò, llavors l'espectador que paga, mana o vol manar. I au! violències, crits, insults, tot el que vulgueu d'indigne de persones humanes. Es discuteix la jugada, s'exalten les passions, tots volen que guanyi, com sigui, el seu equip i per desgràcia desapareix aquella serenitat, aquella equanimitat, aquell respecte que ens devem els uns als altres. Diuen: Hem de guanyar sigui com sigui; si fan falta els nostres, no les volem veure; si la fan els altres, o ens sembla que la fan, som rígids i voldríem tots els càstigs haguts i per haver contra aquell jugador contrari.

Que l'esport es converteix quasi principalment en un negoci ben muntat? Llavors ballen i dansen milions i milions. I massa vegades no podem dir que sigui un negoci net. Jo no tenc dades ni sé massa com van aquests negocis. Però em diuen que aquesta temporada hi ha equip que val més de 900 milions de pessetes, que hi ha algun jugador que ha arribat a cobrar un milió per partit, que el preu de les entrades està pels núvols, que

fins i tot es volia fer casar a un jugador amb una espanyola per allò dels estrangers, que.... Perquè seguir la llista si sembla que tots veim açò dient que: què hi farem, ara va així, ditxós aquell que és un bon jugador i té la sort de pujar de categoria i cobrar tants de doblers! El negoci mata l'esport. Es converteix l'esport en una finalitat econòmica, si no també en rivalitats, i es venen i es compren jugadors d'un club a un altre, en un mercat que cada dia es posa més car. Hem de confessar que tots hem caigut a la trampa i tots col·laborem a aquesta situació.

Bé, estimats radiooients. No vull allargar-me més. La meua catequesi d'avui volia ser festiva i alegre com ho és l'esport. I m'ha sortit amb voravis negres i llastimosos. Es la vida! Cada dia hem d'anar aprofitant i fent més diàfanes totes les coses. Avui ha tocat a l'esport, pel qual desitj tot allò que ens el faci més assequible, més popular i més esport-esport, respectant, naturalment el que en si té d'espectacle i també d'activitat econòmica, necessària per a la seva bona marxa. Haureu entès que m'agrada l'esport, que voldria que tots els joves i els no tant joves el practiquessin, que se'n pogués treure i fer fora totes aquelles coses que ens l'embruten i que tots els esportistes, d'un club o d'un altre, sapiguessin practicar-lo amb aquella emulació, amb aquella cobdícia que és necessària per aconseguir el títol o el premi, jugant sempre net i amb les regles del joc ben complides.

Acab. No em negareu que avui, al manco, vos he fet dos gols. I, que consti, cap de penalty. Anim, esportistes! El meu aliron, aliron, vos vol acompanyar sempre en l'esforç que heu de posar i en la superació que heu de fer, tant si en sortiu dignes vencedors com sabent perdre, quan el contrari és millor.

Fins la setmana que ve, en què vos parlaré de la festa de Crist, Rei de tot el món, vos acompanya la meua oració i la meua benedicció.

6. Jesucrist, Rei de tot el món

Estimats radiooients,

Diuen que ve és el darrer diumenge de l'any litúrgic. No sé si sabeu que l'any eclesiàstic no va igual que l'any civil. Així com l'any civil acaba amb el mes de desembre i comença amb el de gener, l'any eclesiàstic o litúrgic comença amb el temps que en deim l'Advent, el primer dia del qual és sempre el diumenge que cau més a prop de la festa de Sant Andreu. O més clar, l'Advent i l'any litúrgic comencen el diumenge quart abans de la festa de Nadal.

Ara, la nova litúrgia ha situat en el darrer diumenge de l'any eclesiàstic la festivitat de Crist, Rei de tot el món. Com a cloenda d'un altre any, l'Església vol que considerem aquell dia en què s'acabarà el món i llavors Crist serà definitivament el Rei de tot l'univers, de tot el creat. Una festa ens porta a l'altra i així ho hem de considerar.

D'entrada, però, sembla que açò de dir que Crist és Rei, és mesclar-se en política. La paraula rei, forçosament la relacionam amb un Estat, amb una sobirania temporal i podem pensar que Jesucrist ha de ser el rei, el cap suprem d'un Estat o de tots els Estats i Nacions de la terra, naturalment per mitjà de qualcú que el representi i actui de conformitat. I açò no és ver. El regne de Crist Rei és molt diferent dels poders temporals. No és un regne d'aquest món, però certament és un regne.

I.— **Es un regne.** Vertaderament Jesús va venir a implantar un regne. El regne de Déu. I Ell és el rei d'aquest regne. El regne de Déu és la Bona Nova que Ell va venir a predicar a tot el món, d'una manera especial pels més oprimits: pels pobres, pels malalts, pels marginats, en una paraula pels més pecadors. Ho podeu llegir a l'evangeli, quan Jesús fa la seva presentació davant de tot el seu poble. I quan Pilat l'interroga si Ell és Rei, li contesta que sí. El nucli de la seva predicació per tots els camins de la seva terra, serà l'anunci d'un regne que ja ha arribat, que ja tenim enmig de nosaltres, que jo no és necessari anar-lo a cercar aquí o allà.

El Regne de Déu que Jesús va predicar és un regne transcendent, del més enllà, però també immanent, del més aquí. Comença a manifestar-se en els fets, les paraules i la presència del mateix Jesús. I després, l'Església, que rep del seu Fundador la missió d'establir-lo en mig del món, n'és com la llavor, el principi que es consumarà finalment en la unió amb Crist, en la seva glòria. L'establiment definitiu d'aquest Regne el tindrem després d'aquesta vida, quan tot serà totalment recapitulat per Crist, i el seu triomf sobre el pecat i l'enemic quedarà definitivament consolidat.

El Regne de Déu que Jesús ens va predicar és un regne de servei al món. Crist ens va deixar molt clar que no havia vingut per a ser servit, sinó per a servir. Ell ha estat el gran Servidor de tota la humanitat, i es va humillar i va acceptar el servei de donar la seva vida a la creu, per a la redempció d'una gran multitud, de tota la humanitat. L'Església ha de continuar aquest servei. L'Església és el Poble de Déu vers el qual ha de dirigir-se i de fet es dirigeix tota la humanitat, perquè és el sagrament de la salvació, el signe i lloc on ha de convergir tot, per caminar cap al Regne.

El Regne de Déu que Jesús ens va predicar és un regne de salvació per a tots. Jesús, Déu i Home, és el mitjancer, l'intermediari entre Déu i la humanitat per a constituir aquest regne. Després de la seva resurrecció, va ser fet Senyor de totes les coses. Era el reconeixement de la salvació que ens havia portat amb la seva mort piadosa a la creu.

El Regne de Déu que Jesús ens va predicar és un regne lliure però, al mateix temps, ofert i fundat per a tots. Jesús no ha forçat mai ningú per fer-lo entrar al seu regne. Déu ens ha fet lliures i ha deixat al nostre lliure arbitri de formar part del regne o no. D'acceptar o no la seva fe, de viure o no segons l'esperança cristiana que ens mena cap a la definitiva eclosió del seu regne, de practicar o no aquella caritat evangèlica, d'amor fins i tot als enemics, que Ell ens va inculcar. El Regne de Déu ens és ofert, no imposat. Som lliures d'admetre'l o no.

Però, el Regne de Déu és, al mateix temps, ofert i fundat per a tots. Ningú no en queda exclós. I els qui treballen per ell, tenen el compromís d'urgir-lo a tothom. Perquè és un regne establert per Déu qui, creador de tot l'univers, exerceix sobiranament el seu poder sobre totes les coses, mitjançant les lleis que els ha donat, i salvador de tota la humanitat, s'ha fet un poble, en Jesucrist, per anunciar, divulgar i establir el seu regne en tot el món.

II.— **Però no és un regne d'aquest món.** I em sembla que Jesucrist ho va deixar tan aclarit açò en tota la seva predicació i actuació que no és necessari fer-hi massa renou. Molts dels seus seguidors, en escoltar la seva doctrina i en veure la seva vida i el seu obrar, el van confondre erròniament amb un Messies polític. Més d'una vegada volien proclamar-lo rei temporal. L'acusació per a condemnar-lo a mort fou que es feia passar per rei dels jueus i així ho varen escriure en el rètol que Pilat va fer posar a la seva creu. Ell sempre va defugir tot açò. Trob que si Jesús hagués volgut venir a instaurar un regne terrenal, ho hauria fet sense cap dificultat, constituint-se rei i cabdill del seu poble, i hauria cercat qui després fossin els seus successors per a continuar regnant després d'Ell. Però, no ho va fer.

Les temptacions que l'evangeli ens diu que Jesús va sofrir al desert, eren també insinuacions i plans per a un regnat polític en aquest món. I les va vèncer.

Avui, com al llarg de la història, és un mal desconèixer que el seu regne no és d'aquest món. Es un mal voler fer un regne d'aquest món, del regne transcendent del Crist. L'Església que ell va fundar, com a continuadora de la missió que Ell va rebre del Pare celestial, no ho fou per a cuidar-se de les coses terrenals. La missió pròpia — ens diu el Concili — que Crist va confiar a la seva Església no és d'ordre polític, econòmic o social. El fi que li va assignar és d'ordre religiós. Però precisament d'aquesta mateixa missió religiosa se'n deriven feines, llums i energies que poden servir per establir i consolidar la comunitat humana segons la llei divina. L'Església té una finalitat escatològica i de salvació, que només es podrà obtenir plenament en el segle futur.

Hem de dir, idò, que els cristians no podem emprar i fer servir l'Església, la seva jerarquia, els seus sacraments, la seva influència divina en les consciències dels homes, per a fonamentar i recolzar unes ideologies o sistemes polítics, per a establir un regne d'aquest món. No es pot mesclar impunement la religió amb la política. Les coses creades i la mateixa societat tenen unes lleis i uns valors, posats per Déu, que els donen una justa autonomia. Però també hem de dir que els cristians, per altra banda, com a ciutadans que són de la ciutat temporal també han de complir amb fidelitat els seus deures temporals, guiats sempre per l'esperit evangèlic. I, per tant, que els bons cristians seglars, principalment, són a qui pròpiament toca de fer feina en les tasques i el dinamisme d'aquest món, sigui en el camp polític, en l'econòmic, en el social i en qualsevol altre

de les coses d'aquesta vida. El que no es pot fer és reivindicar en exclusiva, a favor del propi parer, l'autoritat de l'Església, quan hi ha diverses solucions pràctiques, divergents ni vincular la pròpia solució amb el missatge evangèlic.

Avui, ara, en vigílies d'un referèndum nacional, trob que el que acab de dir pot tenir molta aplicació pràctica. Si som tots, cristians i no cristians, els qui formant el poble de l'Estat espanyol, hem de decidir sobre una Constitució, que serà llei i principi fonamental de tota la posterior legislació que vindrà, els cristians tenim obligació, com a ciutadans, de col·laborar en aquest deure cívic, per tal que la llei divina quedi grabada en la ciutat terrena. Fa poca estona que la Comissió Permanent de l'Episcopat espanyol ens ha indicat aquesta nostra obligació, exposant-nos aquesta doctrina conciliar. Ha donat una orientació des d'una perspectiva religiosa i moral. Ha dit que en cap cas s'ha de suplantar l'autoritat de l'Església, imposant als altres, per motius religiosos, l'opció personal que pot fer cadascú. Ha demanat als catòlics que col·laborin amb esperit constructiu i ha deixat en llibertat d'opció als cristians, apel·lant a la seva consciència, perquè es tracta d'un assumpte temporal.

Pens que aquest tema té encara moltes més incidències i que la meua síntesi que vos he presentat segurament que hauria d'acabar de arrodonir-se i explicitar-se més llargament. Però el temps, avui no dona per a més.

Fins la setmana que ve, que vos parlaré del temps de l'Advent, vos acompanya la meua oració i la meua benedicció.

7. La XXX Assemblea Plenària: Una Assemblea poligràfica

Estimats radiooients,

Tots sabeu que la setmana passada, del 20 al 25 d'aquest mes de novembre, vàrem reunir-nos a Madrid els bisbes que formem la Conferència Episcopal Espanyola. Era la reunió ordinària d'aquest any. N'havíem celebrat, però, dues més, una al febrer, per l'elecció dels càrrecs de les diverses comissions i altres institucions de la Conferència, i una altra, de monogràfica, el juny, sobre els mitjans de comunicació social. Aquesta darrera de novembre no n'ha tingut res de monogràfica. Ha estat, com a Assemblea ordinària que era, d'una poligrafia extraordinària. Per tal de demostrar-vos-ho, vos indic el títol de les matèries diverses que hi hem tractat i que són les següents:

- 1er. Informació sobre els acords parcials Església-Estat;
- 2on. El tema —bàsic— sobre la família i el matrimoni;
- 3er. Sobre la Constitució espanyola d'aquest any;
- 4rt. Un document sobre el que en deim la "Ratio institutionis" dels Seminaris menors;

- 5è. Sobre els capellans de l'institut espanyol de missions estrangeres;
- 6è. Sobre el ritual de la penitència, promulgat fa uns anys;
- 7è. Sobre el tema de l'educació cristiana;
- 8è. Aprovació dels pressupostos de l'Església espanyola, per l'any 1979;
- 9è. Aprovació d'acords sobre límits de circumscripcions metropolitananes;
- 10è. Sobre la Ràdio Popular o Cadena de la COPE;
- 11è. Sobre la pròxima llei universitària;
- 12è. Estudi i informació del nou Codi de dret canònic de l'Església;
- 13è. Sobre els pressupostos de la mateixa Conferència Episcopal, per 1979;
- 14è. Sobre el tema del tresor històric-artístic de l'Església;
- 15è. Sobre edició de llibres litúrgics en castellà;
- 16è. Invitació al Papa per venir a Espanya amb motiu dels Congressos marians, a celebrar a Saragossa, l'any vinent;
- 17è. Aprovació d'estatuts de diverses associacions eclesiàstiques.

Com he insinuat abans, el tema bàsic fou el de la família. Va ocupar-nos sis sessions, és a dir, tres dies sencers, des del dilluns al capvespre, fins el dijous al matí. El tractàrem amb diàleg i intervencions personals i també en reunions per grups. A més dels bisbes, en aquest tema hi prengueren part un bon grup de sacerdots i seglars, dedicats especialment a la pastoral familiar. Aquests grups feren bona feina i el diàleg va ser ben constructiu. El tema era extens. Dividit en cinc parts, en uns 147 punts entre totes, la discussió es va polaritzar ben prest en el capítol titulat "Els grans desafiaments a la família, avui". Eren temes tan importants i preocupants com l'actual contestació a la mateixa institució familiar; els greus atemptats contra la vida humana amb la pràctica de l'avortament; la planificació familiar o regulació de la natalitat; la creixent mentalitat, adversa a la indissolubilitat del matrimoni; i, finalment, les relacions prematrimonials.

I, principalment, —perquè no dir-ho—, el tema de la regulació de la natalitat o planificació familiar, amb la música de fons de l'encíclica *Humanae vitae* de Pau VI, i les diverses explicacions i repercussions en pro i en contra d'ella, fou el punt d'estudi que més va incidir en les converses i diàlegs dels diferents grups.

Tot el tema de la família era dens i àlgid. Es va notar ben prest que hi faltava més estudi, consultes i reflexió i que en tres dies no podíem aprovar en conjunt tants de temes que, per si sols, haurien hagut de menester aquest temps i encara més. Vull fer constar el meu agraïment i felicitació a la Comissió Episcopal d'Apostolat Seglar que va dur a terme aquest estudi i que continuarà fent-hi feina aquests pròxims mesos per a deixar definitivament enllestir tot el treball realitzat a l'Assemblea.

El tema sobre els Seminaris menors venia procedit d'un estudi ja molt fet i preparat. Vàrem aprovar açò que en deim la "Ratio institutionis" que vol dir i és un reglament, una espècie d'estatuts pel bon funcionament.

ment dels Seminaris pels alumnes més joves. Es un reglament prou obert on s'hi consideren les diverses modalitats que poden tenir aquests centres de formació dels futurs capellans.

Pel que fa referència a límits de bisbats i de províncies eclesiàstiques, l'Assemblea va prendre uns acords sobre les diòcesis del país basc i limítrofes. Però són acords que forçosament han d'anar a Roma, perquè únicament la Santa Seu, és a dir, el Papa i els seus ajudants, són qui poden canviar o no aquestes coses. En quant a la nostra diòcesi de Menorca, de moment no es parla d'ella a nivell oficial per si ha de continuar essent de la Metropolitana de València o ha de passar a formar part d'una província eclesiàstica balear de nova creació, o bé ha de passar a la Tarracense. De tot acò encara no hi ha res.

No estan del tot madurs els estudis sobre el tresor històric-artístic de l'Església, en relació amb el tracte que es podria fer amb l'Estat. I bé sabeu tots que per nosaltres fora ben interessant, amb el problema tan gros com tenim en l'Església del Roser i la del Socors de Ciutadella, per les quals encara no arriben les quantitats pressupostades fa estona.

M'he allargat en aquests punts i em tem que no puc ara anar explicitant els altres que falten, per no fer-me pesat. A més. Ja haureu llegit molta cosa als diaris sobre els temes qüestionats.

En resum, fou una Assemblea que va dur-nos moltes hores de treball. Tots els dies hi havia dues sessions, una al matí, de 10 a 1'30 i una altra al capvespre, de 4'30 a 8. De jo vos puc dir que dos dies, el dimarts i el dijous, començava les reunions a les 10 del matí i acabava a les 10 de la nit, amb dinars i sopars de treball, per més pena. Però, s'havia d'aprofitar el temps.

Vull encomanar a la vostra oració tots aquests assumptes. Fins la setmana que ve, en què vos parlaré de la Puríssima Concepció de Maria, vos acompanya la meva oració i la meva benedicció.

8. La Immaculada Concepció

Estimats radiooients,

Aquestes meves paraules que ara estic gravant, les escoltareu el mateix dia en què celebrem la festa de la Puríssima. Per açò, aquesta setmana vull dedicar aquesta catequesi per rallar sobre la Mare de Déu, la sempre Verge Maria, en el misteri de la seva Immaculada Concepció.

I què vos puc dir jo de Maria, que no ho hàgiu sentit ja? Tot d'una m'imagin el Santuari del Toro, al bell mig de l'illa, el de Maria Auxiliadora a Ciutadella, el de la Mare de Déu de Gràcia, a Maó i el de Fàtima a Favàritx, per no citar altres devocions en altres llocs, i pens que tots els bons menorquins s'hi han atracat moltes vegades, han resat a Maria, han escoltat les alabances de la Mare del Cel i han sabut de les gràcies i dons amb què Déu l'omplí per a ésser Mare del Redemptor.

Els cristians creim que Maria és la Mare de Déu. I també creim que, precisament per açò, per què havia de ser la Mare de Déu, va ser conce-

buda sens pecat original. Es de la seva maternitat divina que en davallen tots els altres privilegis, gràcies i dons amb què Déu va adornar la Verge Maria. I el privilegi que consideram avui és que "la benaurada Verge Maria, en el primer instant de la seva concepció fou preservada i immune, per una singular gràcia i privilegi de Déu omnipotent, de tota taca de la culpa original, gràcies als mèrits de Jesucrist, Salvador del gènere humà".

Es tracta, idò, com acab de dir no de la concepció, per part de Maria, del seu Fill Jesús, sinó de la concepció de Maria per la seva mare, Sta. Anna. El misteri fou que Maria va ser engendrada sense que el pecat dels nostres primers pares Adam i Heva toqués per a res la seva persona des del primer instant de la seva concepció. Criatura com era i descendent d'Adam i Heva com som tots nosaltres, per ella es féu el privilegi, la gràcia de no sentir-se ni estar subjecta al pecat, transmès de generació en generació, des dels nostres primers pares.

En un missalet que tenc a la meva capella de cal bisbe, hi llegesc aquest comentari inicial del dia de la Puríssima: "Tots els pares, tots els professors ho saben per experiència. Els seus fills, els seus alumnes, des de la més tendra edat, tenen predisposicions innates per a tal gènere de vida, per a tal activitat. Tot bon educador s'haurà d'esforçar a descobrir aquests dons naturals i a temer-se'n, a fi que cada home sigui educat en la línia de les seves virtualitats. Per la seva banda, l'adolescent haurà de restar feul a aquestes crides que puguen del més profund d'ell mateix".

I un cop llegit, açò sembla que no s'adigui a aquesta festa que celebrem avui. Però, si. Déu, el gran Pare, el gran Pedagóg, va "descobrir" —diguem-ho axuxí—, va escollir en Maria i va preparar en ella, aquella criatura que havia de ser Mare del seu Fill. I la va enriquir amb tot de gràcies especials que no ha tingut cap altra criatura. Des del més profund del seu ésser; començant per redimir-la diferentment de tots els altres i llevant-li des del primer instant de la seva concepció, fins i tot l'ombra del pecat.

Per açò, el meu missalet acaba dient: "Més profundament que cap altra criatura, Maria fou predisposada per Déu per al paper únic que havia de ser el seu en la història de la salvació. ¿Com una filla d'Heva podia estar preparada a esdevenir la Mare de l'Home-Déu, sense veure's preservada, en les mateixes arrels del seu ésser, de l'esquinçament i de la divisió que el pecat introduí en el món? Plena de gràcia des del començ, Maria va retrobar aquesta unitat sense falla que la farà estar plenament a l'unión amb el seu Fill. I tota la seva vida, no fou més que una llarga fidelitat a la seva vocació, tan meravellosament preparada".

Perquè havia de ser Mare de Déu, fou preservada de la culpa o pecat original. Aquesta nostra festa d'avui vol tenir en consideració aquest privilegi, aquesta prerrogativa de Maria. Ens ho diuen molt bé les oracions que resarem avui a la missa: "Vos, o Déu, preveient la mort que el vostre Fill havia de sofrir, preservàreu la Verge Maria de tota màcula". "Ella fou exempta de tota màcula per la gràcia que li vau anticipar". "Per un privilegi únic heu preservat d'aquella culpa, la concepció immaculada de la Verge Maria".

Tot aquest misteri de Maria l'hem d'incloure necessàriament dins el misteri del seu Fill, Jesús, i de la nostra història de la salvació. Per un home va entrar el pecat al món. Es d'aquella primera culpa que vénen tots els mals a la humanitat. Perquè va entrar el pecat, va venir la mort i fou necessari un Redemptor, un Salvador que ens tornàs la vida que havíem perdut.

I llavors, Déu es va fer home. I llavors aquest Déu, per fer-se home, necessitava una mare per néixer, com necessitam tots els homes. I llavors, aquesta mare exigia una santedat i una netedat extraordinària, per tal de portar al món la mateixa santedat: Déu. I llavors la va fer Immaculada.

Molts grans savis i grans sants de la història de la nostra Església no veieren massa clar tot aquest misteri. Potser els semblava massa extraordinari. Fou principalment el poble, la bona gent cristiana qui, primer, com per intuïció, va començar a invocar a Maria com a Immaculada en la seva concepció. Ja sabeu que finalment, l'any 1854, el Papa Pius IX declarava solemnement aquest nostre dogma marià, amb gran exultació i alegria de tota l'Església. I molts recordareu encara el jubilós centenari que en varem fer l'any 1954.

Per açò darrer que dic, una de les expressions cristianes i marianes més freqüents que tenim als llavis i que emprem en moltes ocasions, és dir: Ave Maria Puríssima! Concebuda sens pecat!. Bella i polida salutació i jaculatòria que no hauríem de deixar perdre i que tan sovint empraven els nostres avantpassats.

Vos desitj una bona celebració d'aquesta jornada de la Puríssima. Celebrau-la ben cristianament. I que ella vos augmenti la devoció i l'amor que devem a la nostra Mare, la Verge Maria, a qui cada dia hauríem de pregar com a bons fills.

Fins la setmana que ve, en què vos parlaré d'aquest temps d'Advent, que ara vivim, vos acompanya la meva oració i la meva benedicció.

Ave, Maria Puríssima. Concebuda sens pecat!

9. El temps d'Advent

Estimats radiooients,

Ja fa estona que esteim en un temps litúrgic que en deim l'Advent. Ara, aquests dies, entrem a la segona fase que té un sentit diferent del que tenia la primera. Fins ara, totes les lectures ens havien parlat del Precursor del Messies, Sant Joan Baptista, i sobre la seva predicació d'un baptisme de penitència, vora del riu Jordà. Escoltàvem també les paraules del profeta Isaïes que, ja en el seu temps, preveia la vinguda del Messies esperat i exhortava el seu poble de Judà a preparar els camins i aplanar les valls. Eren, la predicació de Joan i la d'Isaïes, unes veus que clamaven al poble que estava en espera del Messies promès al poble d'Israel.

Quan arribam a aquests dies immediats a Nadal, canvia el tema d'aquest temps d'Advent. Les lectures de l'evangeli ens narren els fets ocorreguts aquells mesos abans del naixement de Jesús. Són unes esce-

nes polides i entranyables. Es com un joc on passem de Jesús a Joan i de Joan a Jesús. Ara, és la narració de la visió de Zacaries que li anuncia el naixement del seu fill Joan; ara és l'anunciació de l'Angel a Maria, ara la visitació de Maria a la seva cosina Elisabet, ara el dubte de Sant Josep, el naixement de Sant Joan, amb tots els fets prodigiosos que s'hi donen.

La litúrgia ens vol donar a conèixer i a meditar tots els esdeveniments anteriors immediatament a Nadal. Aquests aconteixements hem de considerar que ara els cristians els coneixem tots. Però quan es van dur a terme, eren ben pocs els qui se'n temeren. Només, potser aquelles dues famílies Josep i Maria Zacaries i Elisabet i algun altre parent que estava més relacionat amb ells. I açò és cosa que hem de ponderar. Vos hi fixau? Arriba Jesucrist, arriba la nostra salvació i per preparar la seva vinguda ningú no pot fer res, perquè ningú no en sap res. Ve, sense renou, sense cap triomfalisme, sense que ningú ho anunciï. No se'n tem ningú. Es en la intimitat de dues famílies que es va preparant, en la pobresa i en la senzillesa d'una vida normal i, si voleu, vulgar. Quan es precipitaran els aconteixements, i Jesús naixerà a Betlem, no hi haurà més remei que un àngel ho anunciï als pastors i una estrella a uns Reis Mags d'Orient, per tal que algú s'enteri de tot açò.

L'església ha tingut molta cura en preparar el naixement de Jesús. Aquest temps d'advent és precisament la preparació. Ens preparem, idò, germans, per la vinguda de Jesús, el nostre Salvador. Ara sabem que va venir humil i com un home qualsevol ja fa vora dos segles. I cada any ho celebrem amb aquesta preparació que ens omple d'esperança i d'alegria i amb les festes tan nostres i familiars de Nadal.

Però el cas és que Jesús torna, venint sempre. Va venir ahir a l'establia de Betlem. Ve també avui de tantes maneres, però principalment a l'Eucaristia. Totes les nostres celebracions eucarístiques són una vinguda de Jesús baix els vel s de pa i de vi. Es la seva presència permanent entre nosaltres i també senzilla i humil com a Betlem. Se'ns ha fet pa — Betlem vol dir casa de Pa— per ser el nostre aliment per aquest camí d'esperança que feim peregrinant a la casa del Pare.

Després, i finalment, vindrà en glòria i majestat, triomfant, Rei de tot l'Univers, en la segona i definitiva darrera vinguda per a capitular totes les coses i posar-les a disposició del seu Pare celestial.

Si celebrem i ens preparem per aquesta festa de Nadal, és pequè esperam aquell Nadal etern vers el qual caminam. Per açò aquest temps d'Advent és temps d'esperança que és auguri d'un final feliç i definitiu.

Voldria que aquesta setmana i mitja que falta per arribar a Nadal, anàssi considerant aquestes coses que vos dic. Poden ser de molt profit per a tots vosaltres. En el nostre fer i viure de cada dia ens convé de tant en tant omplir el nostre esperit de totes aquestes coses i consideracions espirituals. Veure que Déu s'atraca d'aquesta manera tan humana, ha de donar-nos força per viure més cristianament. Tal com diu un autor, Jesús ha vingut a nosaltres per tal que Déu ens estimi d'una manera humana, com nosaltres estimam, i per tal que nosaltres podem estimar Déu

d'una manera divina com Ell ens estima.

Que l'esperança de l'Advent ens ómpli a tots d'amor a Déu i als homes i augmenti la nostra fe en aquest Déu que és Emmanuel, és a dir, Déu amb nosaltres.

A prop de Nadal, sembla que tot s'amoroseixi i es faci més suau. Tot és més tendre, més senzill, més íntim. El naixement de qualsevol ser sempre porta alegria i un no sé què de candidesa i de ingenuïtat. Ens tornen infants o potser surt en nosaltres aquell infant que tots portem dins i que massa vegades tenim oblidat. Déu es revela als humils i senzills i confon els superbs.

Fins la setmana que ve, en què vos parlaré de la festa de Nadal, vos acompanya la meva oració i la meva benedicció.

JORNADA DE LA PAU, 1 Gener de 1979

"Les nostres violències de cada dia"

ORACIO DE LA VIOLENCIA

Introducció.

Fa unes setmanes, no massa estona, escoltava la nostra Ràdio Popular de Menorca. Era un dilluns. Estaven retransmetent el programa setmanal de migdia "Veus joves". La locutora, finalitzant ja l'emissió, feia una llarga exposició i ens recordava als radiooients les nostres violències de cada dia. Sense sobre-ho sense ni pensar-ho, em va donar peu i tema per aquesta meva oració d'avui, per aquesta reflexió que vos vull fer a tots en la jornada de la Pau que esteim celebrant.

ORACIO.

Les nostres violències de cada dia! Senyor, Vós les coneixeu. Vós sabeu que la vida és violència. Perquè un hom entra a la vida amb violència, i amb violència la continua fins a l'instant més violent de tots: la mort.

Senyor! Vós heu creat totes les coses del no-res. Vós sabeu que la natura, en els seus ordres vegetal i animal, emergeix cada primavera amb força i amb ímpetu violent. La flor, aquesta delicada i polida criatura vostra, ha de rompre el botó si vol esclatar. S'ha de trencar l'ou, si ha de

néixer el ser viu que hi ha dins. I Vós també sabeu que passen dolor i tenen febre les nostres vaques quan porten un vedell al món. Al principi, la vostre veu allà al Paradís, es va sentir terrible i ferma per dir a la dona, a la nostra mare Eva, i amb ella a totes les mares del món, : "Infantaràs amb dolor els teus fills".

Les nostres violències de cada dia! Senyor, Vós sabeu que la mar no té amics. I que és amb la grandiositat i l'empenta ferotge de les seves ones que arrabassa i engoleix els nostres vaixells. Vós heu donat la violència a la nostra tramuntana, quan escombra l'illa i abat arbres i conreus. I sou Vós qui ens envieu els negres nivolats que rebentaran amb llamps i trons i aigua tempestuosa, arrasant els cultius i potser els ponts i les cases i tot. Senyor! Vós ens heu donat el foc, aquest gran do, que pot provocar els incendis més paorosos.

Les nostres violències de cada dia! L'home cada jorn va al seu treball. Vós sabeu i voleu que agafi l'eina i rompi les roques per fer les seves cases, i trenqui el ferro, i desfaci la matèria, i descompongui els àtoms, i mescli, talli, punxi, piqui. Es amb violència que l'home, el rei de la creació, es va construint la seva ciutat i la seva felicitat. La vostra primigènia paraula li havia dit: "Ompliu la terra i dominau-la; teniu sotmesa tota la creació." I és així, dominant i sotmetent que l'home, amb la lliuta de cada dia, es va forjant el seu destí.

Les nostres violències de cada dia, Senyor, són les vostres violències. Per què, idò, continuar recordant-vos-en d'altres, si Vós les heu volgut, si Vós les heu decreat, si Vós les heu imprès al cor de tot el creat?

Senyor, però, Vos pregunt: No fou també amb violència que vàreu enviar el vostre Fill, la vostra Paraula, perquè es fés un de nosaltres? No fou amb violència, la de la Creu, amb la que vàreu voler unir definitivament la humanitat amb Vós? No fou amb violència que matàreu la mateixa Mort, amb la Resurrecció del vostre Fill?

* * * *

Però, Senyor, els homes ens hem inventat unes **altres nostres** violències. Bé ho sabeu prou. Varen començar prest i encara no s'han acabat. Per què, idò, resseguir-ne ara l'enfilall històric, si Vós les contemplau constantment?

No obstant, us vull dir que, aquests dies, fa 30 anys que semblava que les grans potències i tots els magnats dels Estats i Nacions de l'univers se'n temien de que la humanitat no podia continuar amb aquestes **altres nostres** violències. I varen establir i decretar una pomposa "Declaració Universal de Drets humans", que després s'han cuidat d'anar perfeccionant i polint amb l'elaboració de diversos pactes.

Senyor! Ho semblava! I tots sabem que s'han fet i es fan esforços de tota casta per uns i per altres, per tal d'aconseguir l'erradicació d'aquestes **altres nostres** violències. No obstant, encara no hem trobat la verdadera pau;

encara es conculquen els drets més fonamentals i primordials de la persona humana;

encara hi ha gent a la presó, pel sol fet de pensar diferent dels qui manen;

encara homes maten altres homes, a sang freda, amb l'única raó de les armes;

encara hi ha règims totalitaris que priven de llibertat als seus súbdits, per causa de la seva religió, del seu color, del seu pensament polític;

encara hi ha amos que exploten els seus obrers;

encara hi ha obrers que exploten els seus amos;

encara hi ha qui mata innocents no nats;

encara.... encara.... encara,...

Senyor! Perdonau-nos, perquè aquestes i tantes altres són les **altres nostres** violències de cada dia.

No vull acabar aquesta meva oració, o Déu Omnipotent, demanant-vos que faceu davallar foc del Cel. No. Faceu davallar, vos ho deman, només la vostra gràcia amorosa, per tal que els homes mateixos, inspirats per ella, sapiguem arreglar-nos i entendre'ns amb diàleg constructiu i amb bona voluntat, sense violències i sense falsos irenismes.

Escoltau, o Senyor, —açò sí— el meu doble prec final que vos dirigesc en nom de tots els meus diocesans:

Senyor,! Les **nostres-vostres** violències de cada dia, donau-nos-les.

Senyor! No permeteu que nosaltres caiguem en la temptació de les **altres-nostres** violències de cada dia! Amen.

Antoni, bisbe de Menorca.

Ciutadella, 10 de desembre del 1978.

CONSELL PRESBITERAL

ACTA DE LA SESSIÓ DEL DIA 15 NOVEMBRE - 78

Dia 15 de novembre, a ca'l Bisbe, és va reunir en sessió el Consell Presbiteral amb assistència de tots els seus membres, excepte D. Javier Carnicero.

Després d'una pregària dirigida pel Sr. Bisbe, és llegeix un fragment de la Carta de St. Pau als cristians de Roma (12, 1-21).

En primer lloc, tal com estava determinat per l'ordre del dia, el Sr. Bisbe informà sobre els punts següents:

1. — Comentari sobre el recés tingut al Toro pels capellans i dirigit pel P. Estradé. Van assistir-hi bastants sacerdots i va complaure. El proper serà el 22 de novembre, igualment al Toro, a les 4 del capvespre. El Sr. Bisbe suggereix que alguna vegada es podria començar damunt la una, amb un dinar tots junts. Pels de Maó es demana si el recés se podria allargar fins més tard i, fins i tot, sopar junts. Es diu que els qui vulguin ho podran fer lliurement, i queda en peu la suggerència del Sr. Bisbe.

2. — Radio Popular Diocesana. El Sr. Bisbe informa sobre el "Plan de Ginebra" que determina les freqüències d'ondes a cada nació. El govern espanyol concedeix a la COPE dues freqüències, que tindran unes 20 emissores cada una. La COPE dona, a demanda del govern, el 25 per cent d'accions a l'Estat i queda constituïda en Societat Anònima.

3. — Recés pels seglars. Ja s'han començat a Ciutadella i se faran cada primer diumenge de mes, al Seminari. A Maó seran el primer o segon divendres de mes, de 8 a 10 del vespre, a Sant Josep ó altre lloc. A Alaior és faran cada trimestre.

4. — Reunió de Delegats. Es va celebrar una reunió de delegats diocesans a ca'l Bisbe, el dia 8 de novembre per aconseguir més cohesió i més informació en la feina de tots. Ells, els delegats, son els executius. En la reunió es donà compte de cada activitat i plans pel present curs.

5. — Consell de Pastoral. Se convocarà la comissió permanent per estudiar la problemàtica i veure que s'ha de fer.

6. — Diari "Menorca". Ha cessat el seu director D. Joan Cantavella i s'en fera un de nou. Qualcú s'ha interessat.

7. — Economia. El Sr. Bisbe ha assistit a Madrid a la reunió de la Comissió d'Economia; explica alguns punts tractats i distints projectes d'economia de l'Església espanyola a proposar a la Conferència Episcopal.

Els punts de l'ordre del dia eren: 1er. — Formació permanent del Clero. 2ón. — Participació dels seglars en la nostra pastoral; quins tenim; quins necessitam; quins més s'han de cercar.

Pels representants de l'arxiprestat de Ciutadella es dóna compte de la

reunió prèvia al Consell tinguda el 8 de novembre. S'exposen els següents punts de vista respecte a la formació permanent del clero:

- No tenim aquí a Menorca gent especialitzada per donar cursets.
- Es reconeix la necessitat de cursets especialitzats.
- Es diu que els capellans de Menorca no son més "abandonats" en aquest sentit.
- Que aquests cursets tendrien d'ésser més oberts: admetre seglars.
- Que se podria aprofitar els professors que venen per l'Escola de Teologia.
- Que s'ha de tenir en compte la persona que se faci venir.
- Se parla que s'ha de tenir també en compte la diferència que existeix entre les persones del clero; una gran majoria passa de 50 anys ..., que existeixen capellans que se senten marginats ...

No se va tenir temps de tractar el segon punt de l'ordre del dia per manca de temps.

El representant d'Alaior va exposar lo següent. Respecte al 2on. punt: participació dels seglars en la nostra pastoral.

- Que els capellans, al menys al fer els 10 anys d'ordenació, haurien de fer un "reciclage".
- Tenir uns cursets especialitzats, donats per una persona acceptada. En l'estiu no; millor seria per Pasqua.
- Si es podria fomentar l'intercanvi de llibres interessants.
- Que se doni una informació completa dels cursets que es fan.

Els dos representants de Maó manifesten la seva preocupació per la dificultat entre el clero de poder fer alguna cosa de conjunt.

Respecte al segon punt de l'ordre del dia de la reunió prèvia, el representant d'Alaior manifesta:

- Manca prepa ració perquè els seglars puguin ésser responsables; a vegades manca clarificació.
- Manca de temps dels seglars (molta feina).
- S'ha de donar confiança als seglars.
- A alguns seglars els-hi fa por fer feina per no ésser massa significats.

Els de Maó exposen:

- Protagonisme dels seglars i donar-los-hi confiança.

El Consell de Presbiteri ha posat en comú i ha dialogat llargament sobre les aportacions dels diferents arxiprestats, en una visió de la problemàtica i fets que s'aporten sobre la formació permanent del clero. Creu que la Comissió del Clero ha de continuar en l'organització de cursets d'estudi i que s'ha de procurar el reciclage pels capellans.

Respecte al segon punt. El Consell creu que aquest punt té que tractar-se de conjunt amb el futur nou Consell de Pastoral.

La propera sessió del Consell tindrà lloc el dia 13 de desembre, a les 10, a ca'l Bisbe.

Els temes a tractar son:

Dins el tema de la pastoral sacramental en el món d'avui, escollit com a tema actual, creim que se podria tractar:

- Família i Matrimoni.
- Preparació al sacrament del Matrimoni.
- ¿ Creim que s'ha de fer?
- ¿ Com s'ha de fer?
- Sugerències.

Ciudadella, 17 de novembre de 1.978

DELEGACIONS DIOCESANES

REUNIO DE DELEGATS DIOCESANS

Convocats pel Sr. Bisbe, Mns. Antoni Deig, es reuneixen el dia 8 de novembre a Ca'l Bisbe els Delegats Diocesans. Es la primera reunió, en aquest nivell, que es celebra des de l'entrada del nou bisbe.

Hi assisteixen els següents preveres: Mn. Miquel Anglada (Família), Mn. Modest Camps (Ecumenisme), Mn. Miquel Casanovas (Mitjans de Comunicació), Mn. Jaume Cots (Litúrgia), Mn. Rafael Oléo (Religioses), Mn. Josep Ma^a Pastor (Economia), Mn. Ponç Pons (Carites), Mn. Sebastià Taltavull (Joventut), Mn. Francesc Triay (Ap. Rural), Mn. Cristòfol Vidal (Ensenyament i Catequesi), Mn. Jaume A. Vidal (Missions).

El Bisbe exposa la finalitat de la reunió assenyalant la necessitat d'una constant informació mutua en orde a un treball més conjuntat a la diòcesi, ja que es tracta d'un càrrec —el de delegat diocesà— més bé executiu. La realitat de Menorca, diu, marca un estil diferent de les altres diòcesis en quant a l'organització de la pastoral. Aquí normalment són el Bisbe i el Vicari General els executius. Faria falta demanar-se a fi de concretar-ho quina és la missió dels delegats diocesans, ja que estan més vinculats a la realitat pastoral; juntament i a fi d'anar a un acord, quina la missió dels arxiprests. Tota aquesta realitat vindria a suplir lo que en altres llocs funciona com a consell episcopal. El motiu d'arrel seria el treball cohesionats a nivell d'informació i d'execució. D'aquí que la missió dels delegats diocesans seria l'acció pastoral directa a nivell diocesà, posar en comú línies, accions, dificultats, etc., com també fer de pont amb tota la realitat nacional i regional. Mentres que —i per distingir-ho— el Consell de Presbiteri és un consell assessor, jurídicament no tant executiu.

Tot seguit es passa a la informació de cada delegació, concretada en la programació del present curs.

LITURGIA (Mn. Cots)

No hi ha feta cap programació. Formen actualment la Comissió sis persones (Mn. Cots, Gabriel Juliá, Isabel Victory, Mn. Pere Salord, Mn. Sebastià Seguí, Mn. Bartomeu Llompart). Mn. Cots presenta el suggeriment de que entri a formar part de la Comissió com a president Mn. Bartomeu Llompart, quedant ell integrat igualment. El Bisbe exposa que la comissió té una funció d'estudi i afegeix que ha encomanat un estudi referent a celebracions de dissabte capvespre, de cara a la necessitat d'una normativa. Es planteja per part d'altres la necessitat de que aquesta comissió no es limiti sols a donar normes, lo qual la fa caure en una visió massa rubricista, sinó que s'obri a la creativitat i la imaginació, lo qual pot ajudar a que la liturgia sigui una expressió més sincera i espontànea de fe. Es constata l'avorriment del jovent a les nostres celebracions i la conveniència d'estudiar molt aquest punt. També es parla sobre una possible reestructuració de l'horari de misses.

MISSIONS (Mn. Vidal)

La Delegació de Missions esta formada per vuit seglars i una religiosa. Ens reunim cada mes. A Ciutadella tenim una casa, c/. Juan Benejam, 2, on recollim roba, medecines, segells, i es fan els paquets juntament amb altres col.laboradors. Els delegats de Catalunya i Balears ens reunim cada trimestre a Barcelona per afavorir un treball de conjunt.

Aquest any hi haurà un curset de mentalització missionera per a capellans, religioses i Poble de Déu, el mes de maig (dies 4-6). Dirigiran el curset el Rvd. José Valdavida i Sor Carmela Suances, Delegada Nacional de la Confer. Referent a publicacions hi ha el cartell "Iglesia en marcha", les revistes "Il.luminare", "Pueblos del Tercer Mundo", i "Gesto", com també algunes publicacions als mitjans de comunicació locals.

Les campanyes missioneres son: Domund, Santa Infancia i Clero Indigena. Mantenim correspondència amb tots els missioners de Menorca, majoria religioses. En aquest moment son vint. A més, els hi enviam el Butlletí Oficial del Bisbat i el full Dominical.

El que volem aconseguir: A finals de gener del 79, donar una relació ben detallada de tot el moviment econòmic (entrades i sortides, resultat de les campanyes, quantitat que s'ha enviat a Madrid, segells, informació del que s'ha enviat als missioners de Menorca). Perque no es perdi per manca de informació, tenim uns quants subscriptors —benefactors que cada mes aporten una quantitat a la compte de la Caixa núm. 20 338 - 08. Aquests diners són destinats als missioners menorquins, ja sigui directament o a través de paquets. També volem aconseguir que totes les parròquies, comunitats i associacions religioses aportin la quota comunitària, tenir un enllaç en el consell parroquial de totes les parròquies i reunir els pares i germans dels missioners menorquins per coneixer-nos, con-viure i intercanviar.

ECONOMIA (Mn. Pastor)

Per la relació que té la Delegació amb tot lo que s'està treballant a nivell nacional pren la paraula el Bisbe per exposar com s'han anat estudiant els pressuposts, pendents d'aprovació per la Conferència Episcopal. Exposa altres aspectes de la qüestió com les dificultats que planteja l'actual dotació econòmica i la intregació del clero a la Seguretat Social, com també la qüestió del pluriempleo. El Delegat diocesà, a continuació, explica que ha enviat impresos o reglaments de cara a una organització dels pressuposts. No sols han de fer pressuposts els bisbats, sinó també les parròquies i les delegacions. Hi ha una proposta a nivell nacional de fer un únic model per a tothom. El Bisbe presenta la qüestió de les misses de binació, fent veure que es disposa d'unes quantitats de les que es podria disposar si hi hagués més responsabilitat en aquest aspecte.

ECUMENISME (Mn. Camps)

El Delegat d'Ecumenisme diu que és ell sol a la Delegació. Presenta certes dificultats tant de tipus personal com des del mateix treball pastoral en quan a ecumenisme es refereix. El que es pot fer, diu, és intensificar el nivell informatiu, comunicant a capellans i religioses el material que rep. Es tracta concretament de la publicació "Iglesia Ecuμένηca". A les Jornades realitzades de Delegats diocesans hi ha la proposta d'un treball de tipus teològic, lo qual resulta difícil dur-lo a terme; seria més possible —diu— si es fes més des de la pastoral. El Bisbe insisteix que el Delegat pot ajudar molt a la realització de coses concretes, com p.e. en aquest cas, tot lo referent a la Setmana de la Unitat el mes de gener.

FAMILIA (Mn. Anglada)

En aquests moments hi ha una certa crisi. De fet n'hi ha d'altres qui es dediquen a matrimonis i s'organitzen diversos grups de reflexió. Hi ha que contar amb la realitat dels cursets prematrimonials, que s'han anat fent a diversos llocs, encara que darrerament no.

CLERO (Mn. Anglada)

La Delegació del Clero ha organitzat per aquest any un recés de pregària cada mes per als capellans, que dirigeix el P. Miquel Estradé, monjo de Montserrat. A la vegada, unes jornades per als dies de Nadal i els exercicis espirituals a principis d'estiu. Es lo que hi ha plantejat de cara a la formació permanent.

VOCACIONS (Mn. Anglada)

Hi ha un Secretariat que funciona des de fa un parell d'anys. Està format per un matrimoni, una religiosa, un seminarista i dos joves. Lo que ha organitzat des del començament i que es va fent cada mes el primer dijous és una estona de pregària per les vocacions. Es fa al Seminari. També ha tractat de que en aquest nivell es fes a altres llocs de la diòcesi. A nivell d'estudi, la reflexió sobre dos documents de Roma, un sobre

Seminaris i un altre sobre un pla diocesà de vocacions consagrades. Està en contacte amb altres Delegacions de Vocacions.

FULL DOMINICAL (Mn. Anglada)

Es una feina de cada setmana, amb tots els inconvenients d'estar a tents al que passa a la diòcesi. Hi ha molt poca participació a l'hora d'informar i contribuir a que el Full sigui de tots. Hi ha el problema del format, no es fa prou propaganda: si a cada lloc es fes, es repartirien més exemplars i es llegiria més. De fet, arriba a totes les parròquies. El pagament va bé. S'hauria de fer lo, possible perquè fos més de Menorca.

RELIGIOSES (Mn. Oléo)

El pla de la Delegació és seguir en la línia d'integració de les Religioses dins la pastoral diocesana. Està formada aquesta Delegació per vocàlies (Migracions, Missions, Vocacions, Apostolat Rural, etc.). No es vol que sigui una cosa apart, sinó que tot el treball tendesqui a una integració a la diòcesi.

Organitza diferents activitats: Jornades diocesanes de la CONFER, exercicis espirituals, recessos de pregària cada mes al Toro, una fulla informativa. Es demana a tots que ajudin amb els seus suggeriments i es constata la realitat de que des de fa dos a tres anys en aquest camp de les religioses s'ha notat un canvi important en quan al treball més integrat a la diòcesi.

ENSENYAMENT I CATEQUESI (Mn. Vidal)

Ensenyament. La Delegació d'Ensenyament està integrada per un bon grup de mestres cristians i algun matrimoni. Per aquest curs no hi ha la intenció d'insistir en la problemàtica plantejada en aquest moment entorn a la ensenyança a nivell teòric ja que no és viable fomentar una dispersió. Sí que es pensa treballar en el camp concret dels professors de religió a les escoles tant de l'Estat com les de l'Església. En aquest mateix sentit, també s'organitzen uns recessos per a mestres cristians i una integració als recessos que dona cada mes el bisbe a Ciutadella, a Maó o a altres llocs.

La problemàtica radica en lo d'escola única-escola d'Església. Es un dilema difícil que té el perill a la pràctica de repetir lo de dretes-esqueres. D'aquí la necessitat d'un plantejament seriós per part de l'Església, ja que en molts moments es veu bloquejada per diverses tendències. L'objectiu nostre —diu— seria una unificació dels mestres cristians.

Referent a les associacions de pares també es passa per un moment poc clar en quan a línia d'Església. Hi ha el perill del maneig polític perquè de fet hi ha una gran diversitat de mentalitats.

Catequesi. Aquest any el Secretariat de Catequesi s'ha organitzat més a nivell d'Arxiprestats. En aquest sentit s'han fet els cursets de principi de curs, a Ciutadella i a Maó, dels que hi ha que dir que el resultat ha estat ben positiu.

JOVENTUT (Mn. Taltavull)

L'organisme que cuida d'animar tota la qüestió de jovent és el Secretariat de Joves Cristians. Està format per vint i nou joves, representants de quasi totes les parròquies i grups de la illa. L'objectiu per aquest any queda reflexat en el dossier publicat a partir de les Jornades que es van celebrar al Toro el passat mes de setembre, on van quedar privilegiats quatre punts, amés de tots els objectius i mètodes proposats per tots: a) potenciar la revisió de vida, b) potenciar el treball de grup, a nivell de petit grup, de poble i d'illa, c) establir contactes amb grups d'adults, d) una revisió de tota l'acció que esteim fent a la llum de les Jornades.

Amés d'aquest treball que està orientat de cara a una profundització, el Secretariat organitza de nou per aquest any unes trobades a nivell d'animació, en les que es continuarà reflexionant sobre les benaventurances amb la finalitat d'una profundització en l'Evangelí i per donar oportunitat a un contacte entre els grups a nivell diocesà. Aquestes trobades es faràn els dies: 17 de desembre—78, 11 de març—79, 13 de maig—79.

A la vegada, s'han programat uns cursets de profundització en la fe i d'estudis d'Evangelí que tindran lloc respectivament els dies: 27-28 de gener—79, 23-25 de febrer—79, 27-29 d'abril—79.

De cara a l'organització interna del Secretariat es farà enguany d'una altra manera, ja que s'està estudiant la proposta de treballar a partir de càrrecs i equips diferents, on sigui possible treballar tots amb molta més responsabilitat. Resumint molt, amés del Delegat Diocesà, hi haurà un coordinador diocesà, un secretari, un tresorer, un equip de trobades, un equip de cursets i un equip de publicacions amb un responsable cada un.

Junt a tot açò, el Secretariat de Joves Cristians vol ajudar en lo que sigui a tots els grups en el seu treball d'integració i comunicació mútua a través de tots els contactes possibles i també a través de la revista "Església Jove".

CARITES (Mn. Pons)

Es prepara per al mes de gener l'assemblea diocesana de Carites. En ella s'explica la nova línia de Carites que es pot resumir en la dimensió social de la seva acció, sense deixar de banda la qüestió assistencial. Les reunions es fan cada quinze dies i es manté una constant relació amb la regió catalano-balear a la que perteneixem. Carites està a quasi totes les parròquies de Menorca, i a Maó és interparroquial. Hi ha una relació amb les Conferències de Sant Vicent de Paul. A la pregunta sobre si hi ha un servei de col·locació, es respon que no, tot i que dins les possibilitats sempre es fa lo possible per atendre els cassos.

APOSTOLAT RURAL (Mn. Triay)

Ha organitzat varies trobades al Toro i les Quaresmes rurals. Aquest Secretariat està integrat per dues religioses, un pagès i un seglar del poble.

Per aquest any es programa fer una enquesta a Ciutadella, a fi de descobrir la problemàtica del camp i així poder organitzar millor un cicle de xerrades durant la quaresma. També es va fer una revisió de les trobades, concretament la de maig passat en la que es va tractar la qüestió de l'evangelització. Va ser bastant positiva. Es va demanar que no fos sols una cosa de pagesos, sinó que hi hagués més integració amb els altres.

MITJANS DE COMUNICACIO (Mn. Casanovas)

Es manifesta que no hi ha molta cosa a dir referent a aquesta delegació, però el Delegat creu en la necessitat d'organitzar una oficina de premsa que aglutinàs tots els serveis d'informació i publicacions de l'Església (Full, Butlletí del Bisbat, Radio Popular), mantenint una estreta relació amb la premsa de la illa. De fet, a l'hora de dur-ho a la pràctica et trobes amb molts de problemes, concretament també de persones.

El Bisbe informa en aquest moment d'un replantejament de tots aquests medis, especialment de Radio Popular, en el moment en que s'han de posar a la pràctica el pla de Ginebra. Es un punt que s'haurà d'estudiar i encaminar amb tot detall.

* * *

Acaba l'exposició per tots els Delegats Diocesans, es passa al segon punt sobre el Consell de Pastoral i s'acorda una reunió de la comissió Permanent. Es constata una omisió en la convocatòria de la reunió de Delegats, ja que no han assistit per no haver estat convocats el Delegat d'Escultisme i de Patrimoni Artistic. Queda recollit per a la pròxima convocatòria.

El Bisbe conclou la reunió presentant la conveniència d'una reestructuració de les Delegacions a fi de que siguin més flexibles i actives. Amés, faria falta, es diu, que s'hauria d'anar a una major integració dels seglars. Amb tot, el Bisbe manifesta que aquesta primera reunió sols era a títol informatiu i tenia un caracter estrictament preparatori.

Finalment, el Bisbe aconsella que els Delegats no han de tenir cap dificultat de parlar amb ell com tampoc de trobar-ne per part de la Curia, ja que convé presentar tot tipus de problema que hi hagi. A més, convindria que comunicassin sempre tot lo que es fa, així, publicant-ho en el Butlletí, tots rebriem una informació més detallada i objectiva.

La pròxima reunió queda pendent de quan s'hagi fet la reunió de la permanent del Consell de Pastoral.

Ciutadella, 8 de novembre de 1978

DELEGACIO D'ECUMENISMES

SETMANA DE LA UNITAT 1979

dies 18 - 25 de gener

“Que tots posin al servei dels damés el do que han rebut” (1 Pe. 4,10)

Del Secretariat d'Ecumenisme de la Comissió Episcopal de Relacions Interconfesionals, s'han rebut diversos comunicats de cara a la celebració de la setmana de la Unitat, que si Déu vol, també celebrarem a la nostra diòcesi entre els dies 18 i 25 de gener pròxim.

Aquests dies convé que siguin especialment dedicats a la pregària i a la celebració de la Paraula a fi de sensibilitzar les respectives comunitats respecte a la unitat de les Esglésies i a la unitat de la nostra Església. Una bona ocasió també, en cas de no fer celebracions especials de la Paraula, és la celebració diària de l'Eucaristia; segons l'orientació donada de conjunt es pot tenir en compte de cara a les lectures i comentaris els lemes i textos escollits per cadascun dels dies d'aquesta setmana de la unitat.

Oferim a continuació un senzill esquema que pot servir d'orientació per a les celebracions d'aquesta setmana:

Introducció: 1 Pe 4,7-11

Cridats a pregar, a estimar, a compartir i a servir.

Primer dia: Jl. 3,1-5; 1 Cor 10,1-13; Lc 12,35-40

La fi de totes les coses és a prop.

Segon dia: Hab 2,1-4; Ef 5, 14-18; Mt 25,1-13

Sigueu assenyats i sobris, amb vista a l'oració.

Tercer dia: Lv 19,18b; Cant 8,6-7; 1 Cor 13; Jo 15,12-17.

Abans de tot, tingueu els uns amb els altres un amor ardent, perquè l'amor cobreix una multitud de pecats.

Quart dia: Gn 18,1-15; Rm 12,9-13; Lc 10,38-42

Practicaeu mutuament l'hospitalitat sense murmuració.

Cinquè dia: Jer 31,10-14; 1 Cor 12,4-12; Jo 13,1-17

Que tots com a bons administradors de la múltiple gràcia de Déu, posin al servei dels damés els dons que van rebre.

Sisè dia: Is 6,1-8; Tim 4,1-5; Mt 28,16-20

El qui parla, que comuniqui Paraula de Déu.

Setè dia: Nom 27,15-23; Rom 12,1-8; Lc 22,24-27

El qui exerceix un ministeri, que ho faci com per poder que ha rebut de Déu.

Vuitè dia: Sal 145; Fil 2,1-11; Jo 17,1-8

...a fi que en totes les coses Déu sigui glorificat per Jesucrist, a qui pertany la glòria i el poder pels segles dels segles. Amén.

Ens sentim compromesos amb tots els cristians a treballar eficaçment per la unitat. En aquest sentit ens feim solidaris de les paraules del Papa Joan Pau II en el seu discurs programàtic quan insisteix en la responsabilitat de tots en la missió ecumènica. El Papa recorda la necessitat de meditar junts el testament de Jesús quan demana al Pare per als seus deixebles el do de la unitat.

Des dels nostres llocs de treball, des de les nostres comunitats, des dels grups de reflexió, entre els adults, entre els joves, entre els infants, en el si de les famílies i de les escoles cristianes... fem l'esforç d'afavorir tot gest que crei unitat, de valorar-lo, de urgir-lo. Serà un pas a la plena comunió a que tots esteim cridats.

Menorca, desembre de 1978

SECRETARIAT DE JOVES CRISTIANS

REESTRUCTURACIO DEL SECRETARIAT DE JOVES CRISTIANS

El dia 20 d'octubre va ser enviada a tots els membres del Secretariat de Joves cristians una proposta d'organització interna, a fi de que fos estudiada i discutida a cada lloc, com també ampliada amb tots els possibles suggeriments. Era dur a la pràctica un dels acords presos a les jornades de setembre al Toro que demana una major eficàcia en la feina de part dels joves.

El dia 12 de novembre va tenir lloc al Toro l'assemblea de tot el Secretariat en la que es van posar en comú totes les aportacions a l'esmentada proposta i es van elegir els nous càrrecs. Els punts van ser estudiats un per un i elegits per majoria de vots els qui durant tot aquest any havien d'assumir les diferents responsabilitats.

La proposta que es va convertir en una especie de "directori intern" del Secretariat consta de deu apartats repartits entre els següents títols: El Secretariat de Joves Cristians (1-3), Fer feina des de tres angles (4-6), Organització i distribució d'aquestes feines (7), Funcions (8), Comissió Permanent (9), Compromís en la durada dels càrrecs (10).

Hi havia que elegir uns càrrecs individuals i fer uns equips de feina, lo qual va quedar resolt i de la següent manera:

Coordinador Diocesà:	Joan Mercadal Victory (Maó)
Delegat Diocesà:	Sebastià Taltavull Anglada (Ciutadella)
Secretari:	Isabel Marqués Barceló (Ciutadella)
Tresorer:	Lina Camps Cortés (Ciutadella)
Responsable trobades:	Basili Martí Hidalgo (Ferrerries)
Responsable cursets:	Margarita Pons Martí (Alaior)
Responsable informació:	Marc Florit (Ciutadella)

A cadascú li van ser assignades les seves tasques corresponents, com també fer-se un equip de treball a fi de que la responsabilitat fos repartida entre tots. Així, van quedar constituïts els equips de trobades, de cursets i d'informació.

A continuació publicam la llista definitiva dels qui formen el Secretariat de Joves Cristians. El compromís de treball en el Secretariat és d'un mínim de tres anys i la permanència en un càrrec, d'un any amb la possibilitat de reelecció.

MAO

Joan Mercadal Victory
Paco Huguet Pons
Antònia Huguet Pons
Mateu Seguí Chinchilla
Gabriel Pons Olives

ALAIOR

Catalina Ametller Barber
Margarita Pons Martí
Catalina Giménez Pons
Pere Oléo Cortés

SAN LLUIS

Marcelí Sanchez Forte

MERCADAL

Lita Triay Carreras
Francesc Ametller Pons

FERRERIES

Basili Martí Hidalgo
Jaume A. Vidal Pelegrí

CIUTADELLA

Marisa Bals Bosch (St. Rafel)
Sebastià Moll Marqués (St. Rafel)
Gabriel Flores Truyol (St. Francesc)
Bosco Martí Marqués (St. Francesc)
Ana Ma Pons Andreu (St. Esteve)
Maria Torres Bosch (St. Esteve)
Ma Dolores Batalla (St. Antoni Ma Claret)
Margarita Servera Moll (St. Miquel)
Pau Pons i Paqui Ruz (St. Miquel)
Marc Florit (St. Miquel)
Lina Camps Cortés (St. Antoni Ma Claret)
Isabel Marqués Barceló
Sebastià Taltavull Anglada

MIGJORN

Antoni Borrás Pons
Rafel Portella Moll

INFORMACIÓ PARROQUIES

PARRÒQUIE DE FERRERIES

Enguany les Jornades han girat entorn d'una pregunta fonamental: "ESGLÉSIA DE FERRERIES, ¿QUE DIUS DE TU MATEIXA?" I els temes tractats han estat els següents:

1. Imatges humanes de l'Església i el seu veritable rostre: reflexió crítica de l'Església de Ferreries.
2. Línies de futur de l'Església: Quina és l'Església que desitjam.
3. La parròquia, comunitat de comunitats: confecció d'un credo de la comunitat cristiana de Ferreries.
4. Revisió de l'acció pastoral de la parròquia.
5. Pla d'acció pastoral.

Publicam, a continuació les conclusions d'aquesta Setmana de Reflexió Parroquial, que va tenir lloc a Ferreries els dies 27 de novembre a l'1 de desembre. La reflexió va ser dirigida per Mn. Joaquim Brustenga, de la diòcesi de Barcelona.

PLA D'ACCIO PASTORAL

Els participants a la setmana de reflexió parroquial, després d'un seriós treball centrat en la pregunta interpel·ladora: "Església de Ferreries, què dius de tu mateixa", han arribat a les següents conclusions, que fan seves i ofereixen a tota la comunitat cristiana, per reorientar i impulsar l'acció pastoral de la parròquia. Són, al mateix temps, conscients de que aquesta revisió ha sigut tant sols encetada, la limitació del temps no ha permès un treball més profund i complert.

1ª.— El **Consell Parroquial**, òrgan representatiu, coordinador, i impulsor de tota l'acció pastoral, haurà de renovar-se i dinamitzar-se. Els representants hauran de ser elegits per dos anys i cada any ser renovada la meitat dels membres, que no són nats. També s'haurà de revisar la composició de membres del Consell, de tal manera que la representativitat dels diversos grups i institucions de la parròquia sigui més equilibrada segons el seu pes i importància pastoral.

2ª.— Es donarà una prioritat pastoral a la **Catequesi d'adults**. Es formarà un grup que atindrà i impulsarà aquest camp prioritari de la pastoral, des de la formació doctrinal, des de la connexió més estreta de la catequesi infantil amb la comunitat adulta, fins a la promoció més estreta de la catequesi, propiament dita, on es doni l'animació i comunicació mútua de la fe. La catequesi d'adults serà un element promociador de vida comunitària i de petites comunitats de fe.

3ª.— La **catequesi d'infants** haurà d'incorporar més els pares en la tasca catequètica, com a primers responsables que són de l'educació cristiana dels seus fills.

4a.— **L'Eucaristia del diumenge** és la celebració principal de la comunitat cristiana. Es necessari donar-li un to més festiu i potenciar la participació activa a través del cant, de les respostes, d'una ample distribució de serveis i ministeris. S'ha de cuidar totes les misses dominicals, no solament la vespertina del dissabte. L'homilia haurà de ser més connectada amb la vida i encoratjadora. Seria interessant que cada setmana un grup de cristians, juntament amb els preveres, preparés la celebració: idees per l'homilia, pregària dels fidels, cants, serveis de lector, ajudants, etc.

5a.— Hem vist que els problemes pastorals que planteja l'**administració dels sacraments**: baptisme, primera comunió i matrimoni, són molt forts, i la seva solució exigeix un tractament més aprofundit, perquè és complex i difícil. El Consell Parroquial prepararà unes propostes d'acció que seran sotmeses a l'assemblea de la comunitat.

6a.— El Consell Parroquial assumeix la responsabilitat de vetllar el compliment d'aquests objectius pastorals i de convocar abans de l'estiu una assemblea per a revisar la marxa d'aquest pla d'acció.

Els assistents a aquesta setmana de Reflexió Parroquial fan una crida a tots els cristians de Ferreries perquè siguin més sensibles a la vida i problemes del poble, i es facin presents d'una manera activa a les iniciatives populars i a les institucions cíviques.

Ferreries, 1 de desembre de 1978

INFORMACIO DE LA DIOCESI

ACTIVITATS DEL SR. BISBE

Mes de novembre

Dia

- 2-3.— Es a València per tal d'assistir a la reunió de la Conferència Episcopal de la Província.
- 4.— Retorna a Ciutadella.
- 5.— En l'aniversari de la seva ordenació episcopal, concelebra l'eucaristia a les 10 del matí a Sta. Maria de Maó i a les 12 del migdia a la S.E. Catedral. Al capvespre, dirigeix la primera trobada d'oració i reflexió al Seminari.
- 6.— Rep visites.
- 7.— Rep visites.
- 8.— Al matí, es reuneix a cal bisbe amb els delegats diocesans. Al capvespre, assisteix al Seminari a la projecció d'una pel·lícula sobre l'illa de Colom (Menorca).
- 9.— Rep visites, al matí a Ciutadella i al capvespre a Maó.
- 10.— Rep visites.
- 11.— Concelebra l'eucaristia a la parròquia d'Es Mercadal, amb motiu de la festa del seu Patró Sant Martí.
- 12.— Al matí, rep visites. Al capvespre visita un malalt a Ciutadella.
- 13-14. Es a Madrid per una reunió del Consell d'Economia de l'Episcopat espanyol.
- 15.— Presideix a cal bisbe una reunió del Consell del Presbiteri. Al capvespre, rep visites.
- 16.— Rep visites, al matí a Ciutadella i al capvespre a Maó: Concelebra a última hora l'eucaristia a la parròquia de Sant Francesc de Maó i es reuneix amb tres capellans.
- 17.— Rep visites.
- 18.— Concelebra l'eucaristia a la S.E. Catedral per a les alumnes, pares i professors del Col·legi de la Consolació.
- 19-24. Es a Madrid, per a la reunió de la Conferència Episcopal espanyola.
- 25.— Concelebra l'Eucaristia amb l'Arquebisbe de Tarragona, al Santuari del Toro i assisteix a una trobada de la Fraternitat Catòlica de Malalts, de la diòcesi.
- 27-29. Rep visites.
- 30.— Rep visites, al matí a Ciutadella i al capvespre a Maó, on concelebra l'eucaristia a Sta. Maria. A les 9 de la nit, assisteix un moment a la Semana de Reflexió que està fent la parròquia de Ferreries.

NOTICIES DE LA DIÒCESI

REUNIO DE DELEGATS DIOCESANS

El passat dia 8 de novembre es va fer a Cal Bisbe una reunió dels delegats diocesans. Es un primer contacte que el bisbe va voler tenir amb totes les delegacions a l'hora per tenir una informació. De fet, per donar en poques paraules tot el que es va dir, correríem el risc de deixar-nes moltes sense dir. En aquest primer contacte el que es va veure com a molt important és la conveniència de que no sigui una reunió aïllada, sinó que s'han de repetir amb una certa periodicitat, per tal de poder més fàcilment arribar a una acció conjunta. Sense que en aquella reunió es vagi determinar el dia i el seu ordre del dia es va creure necessari que ben prest hi hagi una reunió de la Permanent del Consell de Pastoral.

I JORNADA DE L'ESCOLA DE TEOLOGIA

El diumenge, dia 9 de novembre, al Toro, es va celebrar la I Jornada de l'Escola de Teologia del curs 1978-79. Hi van assistir una seixantena de persones de diferents pobles de l'illa. Veient que la institució familiar és avui atacada des de diversos punts de vista, es va triar el tema "**Amor i divorci**". Va ser dirigit per En Josep Boix, conegut sociòleg de Barcelona. El programa va començar a les 9'45 amb una xerrada interessant i amena a càrrec d'En Josep Boix, fins a les 11'30. Va seguir una profitosa reflexió per grups sobre les següents preguntes: 1ª Punts que han quedat poc aclarits i noves perspectives que s'han obert. 2ª Suposant que es legalitzi el divorci civil, quina ha de ser l'actitud dels cristians? 3ª Quins mitjans tenen els esposos per viure i créixer en l'amor perquè sigui **Signe**? A la 1 es va celebrar l'Eucaristia i, a continuació, es va dinar a "pa i senalla" dins la posada del Toro. A les 3 i mitja es va seguir amb un col.loqui general a partir de les aportacions dels grups, fins a les 5'30. En aquesta hora es va acabar la jornada i es va recordar als assistents que durant el mes de gener hi haurà la II Jornada però una informació més particularitzada es donarà amb prou temps.

FRATERNITAT CRISTIANA DE MALALTS

El passat dia 26 de novembre es va celebrar al Toro la culminació d'unes jornades d'estudi realitzades per la Fraternitat Cristiana de Malalts i Minusvàlids de Menorca. Van presidir la jornada el Sr. Arquebisbe de Tarragona i el nostre bisbe, que van concelebrar l'Eucaristia. La resta de la jornada la van passar compartint amb els assistents.

RECES DEL BISBE

El divendres, dia 1 de desembre, es celebra el recés que dirigeix el bisbe a Maó. Dia 3 de desembre, Ciutadella, al Seminari, des de les 5 a les 7 del capvespre.

PREGARIA PER A LES VOCACIONS

El dia 7 de desembre, a les 8'30 del capvespre, es va fer al Seminari la pregària mensual per a les vocacions. Va tenir un caràcter especialment alegre, perquè es celebrarà justament la vigília de la festa de la Patrona del Seminari, la Immaculada Concepció de la Mare de Déu.

FESTA DE LA IMMACULADA A LA CATEDRAL

El divendres, dia 8, solemnitat de la Concepció Immaculada de Maria, el Sr. Bisbe va presidir la concelebració de l'Eucaristia a la Catedral de Menorca, a les 12 del matí. Va impartir al final de la missa la Benedicció Papal amb indulgència plenària.

PROFESSIO SOLEMNE A SANTA CLARA

El dissabte, dia 9 de desembre, a les 6'30 del capvespre, a l'església del Monestir de Santa Clara, de Ciutadella, va fer la seva professió solemne de vots perpetus, Sor Magdalena Franquesa.

CLUB PARROQUIAL DE FERRERIES

El cap de setmana dels dies 18 i 19 de novembre els responsables del Club Parroquial de Ferreries es van trobar per unes jornades de reflexió al Toro. El tema de la reflexió va ésser "Dinàmica del grup", que va ser dirigida per la pedagoga Montserrat Amat.

COMUNITAT EDUCATIVA DE LA CONSOLACIO

El dia 18 de novembre, a la Catedral, es va reunir la comunitat educativa del Col·legi de la Consolació per assistir a la celebració de l'Eucaristia, que va ser presidida pel Bisbe. En una breu homilia va senyalar que el do dels pares són els fills i el dels fills són els pares. El desig de fer de la comunitat educativa una comunitat de creients es va expressar en la pregària feta per pares i al.lotes.

CICLE DE CONFERENCIES PER A FESTEJANTS A FERRERIES

El dia 15 de desembre, a les 9 del vespre, a la Sala parroquial es va fer la primera de les conferències que s'han programat per als festejants. El tema d'aquesta primera conferència serà: **El perquè i el com del festeig dins la societat actual** - festeig ¿preparació al matrimoni? - festeig ¿passatemp? - festeig ¿aïllament? - festeig ¿pèrdua de llibertat?

CAMPAÑA DE CARITAS

Cáritas Diocesana de Menorca nos ha enviado el siguiente mensaje para la Campaña de Navidad:

NAVIDAD es Jesús que vino, que viene y que vendrá.

El que VINO hace 2.000 años en Belén.

El que VIENE cada vez en la Eucaristía, y hemos de encontrarlo en la Palabra de Dios, y en los más pobres, en los más necesitados de comida y en los más necesitados de cultura; combatiendo la incultura y las costumbres de la sociedad de consumo que impiden el desarrollo de la persona humana.

El que VENDRA el último día para culminar esta nueva vida que él nos ha traído, y entonces nos dirá: "Venid, benditos de mi Padre, tomad posesión del Reino preparado para vosotros desde la creación del mundo. Porque tuve hambre y me disteis de comer; tuve sed y me disteis de beber; peregriné y me acogisteis; estaba desnudo y me vestisteis; enfermo, y me visitasteis; preso y vinisteis a verme... En verdad os digo que cuantas veces hicisteis eso a uno de éstos mis hermanos menores, a mí me lo hicisteis.

ALGUIEN TE NECESITA, ACUERTESE DE EL.

Trobada de capellans al Toro

Els propers dies 27 i 28 es reuniran al Toro els capellans, per uns dies de reflexió, com s'havia fet en anys passats. Dirigirà la reflexió Mn. Miquel Barbarà, de la Diòcesi de Tarragona.

Els temes que tractaran seran:

1. a) Diferents maneres de viure avui el fet religiós, l'ateisme i la indiferència. b) Problemes personals i problemes pastorals que açò planteja.

2. La Diaconia de l'Església i el Diaconat permanent

TROBADA DELS GRUPS DE CATEQUESI D'ADOLESCENTS A CIUTADELLA

El dissabte, dia 16 de desembre, en el Seminari a Ciutadella va tenir lloc una trobada de tots els grups de catequesi d'adolescents de la ciutat. Una trobada de final de trimestre per posar en comú l'experiència dels diferents grups, celebrar l'Eucaristia i preparar, a la vegada les properes festes de Nadal. Hi van assistir uns 300 adolescents.

RECES DEL BISBE A FERRERIES

A la sala parroquial, el dissabte que ve, 16 de desembre, el Bisbe va dirigir un recés espiritual, obert a tot el poble de Déu.

III TROBADA DE JOVES AL TORO

El passat dia 17 de desembre i amb l'assistència de més de dos-cents cinquanta joves de tota la illa s'ha celebrat la III trobada de joves d'aquest any. El tema escollit i que segueix en la línia de les altres dues trobades ha estat el de les benaventurances, i concretament la benaurança de la pau: "Feliços els qui treballen per la pau, perquè seran anomenats fills de Déu". La trobada s'ha realitzat en un clima de profunditat en la reflexió ja que tots els grups reunits durant temps han treballat les qüestions plantejades en torn al compromís personal, de grup i també de conjunt de cara a la pau. L'Eucaristia ha estat una expressió molt sincera i espontània, a la vegada que joiosa, de la postura que tots els joves cristians hem de pendre vers la construcció d'unes relacions de convivència basades en la justícia, la veritat i l'amor, lo qual ve a ser el marc necessari per a la construcció de la pau.

Va dirigir la trobada Mn. Joan Busquets, de Sabadell, qui en la seva xerrada va orientar molt el treball de grups a fi de donar una resposta cristiana al compromís de la construcció de la pau. Des del dissabte vespre havien estat reunits al Toro tots els del Secretariat de Joves Cristians, els quals d'una manera més extensa van profunditzar en el tema i en la manera com el dia següent podien ajudar a tots els joves assistents a la trobada. Amés, tot el grup encarregat de trobades va organitzar amb tot detall les coses.

El Sr. Bisbe va assistir bona part del dia i va presidir l'Eucaristia completant la reflexió dels joves amb les seves paraules a l'homilia, accentuant la necessitat d'una autèntica alegria i la urgència del testimoni.

El capvespre es va desenrotllar entre expressions alegres i espontànies de festa repartits en grups: cants, jocs, etc., per acabar tots junts a la Posada, on després d'una estona de gresca es va insistir en la necessitat de continuar la reflexió sobre la pau des dels respectius llocs; en aquest sentit s'enviarà a tots els grups i parròquies un esquema de reflexió a treballar durant aquests mesos fins la pròxima trobada que tindrà lloc el mes de març pròxim.

JORNADA DE LA PAU

El pròxim dia 1 de gener de 1979 es celebra LA JORNADA MUNDIAL DE LA PAU. Per aquest motiu i com s'ha anat celebrant des d'anys enrera, tindrà lloc a Ciutadella una VETLLA DE PREGARIA organitzada per les comunitats cristianes i els grups de joves. Se celebrarà la nit del 31 de desembre, a les 9 del vespre a l'església de St. Francesc.

També a Maó tindrà lloc una celebració de la JORNADA DE LA PAU.

RECES DEL BISBE A ALAIOR

El dissabte, dia 23, es celebra a Alaior un recés espiritual dirigit pel Bisbe. Comença a les 6 del capvespre. A les 8'30, una celebració comunitària de la penitència, presidida també pel Bisbe.

HOMILIA EN LA CONMEMORACION DEL 50 ANIVERSARIO DE LA ENTRADA EN EL SEMINARIO (Octubre 1928 - Octubre 1978)

No sols pel record, sinó per la vida i experiència sacerdotal que conté, feim extensiva a tots l'homilia de Mn. Abelard Benítez, que, en l'Eucaristia concelebrada juntament amb Mn. Guillem Coll i Mn. Francesc Anglada, va pronunciar amb motiu del cinquanta aniversari de la seva entrada al Seminari de Menorca.

Después de la Celebració de l'Eucaristia, a la que hi van assistir els seminaristes que actualment cursen estudis en el nostre Seminari, van fer una visita al Sr. Bisbe i van passar el dia junts.

"Jesús gritó con fuerza: —Padre, a tus manos encomiendo mi espíritu— y dicho esto, expiró." Lucas 23,46.

"¿Por qué buscáis entre los muertos al que vive? —No está aquí— sea resucitado". Lucas 24,5-6.

En los primeros días de octubre del año 1928 —hace ahora cincuenta años— comenzamos nuestra vida de Seminario en Ciudadela, que nos conduciría al sacerdocio en el verano de 1941. Encontramos una Iglesia segura de sí misma desde siglos, inalterable, con unos modos de pensar y de hacer inconmovibles, sin darse demasiada cuenta realmente de lo que sucedía en el mundo a su alrededor, de que la cultura, la filosofía, la literatura, la sociología, la política, el mundo del trabajo tomaban otros caminos, a veces distintos, a veces opuestos al pensamiento cristiano tradicional.

Ciertamente había habido documentos doctrinales importantísimos del Magisterio Eclesiástico; pero no llegaban a la vida, muchos sacerdotes y laicos cristianos no se preocupaban de los problemas del mundo moderno o no se daban cuenta de ellos. Este fué el ambiente, que encontramos.

No todas las cosas eran buenas en las personas, en las estructuras humanas de la Iglesia, en el modo de vivir y de exponer el mensaje cristiano al mundo, en los estudios humanísticos en bajo nivel, en la filosofía atrasada, en los conocimientos científicos casi nulos, en la teología y la sagrada escritura desfasadas y desconocidas de las corrientes europeas. También encontramos muchas cosas buenas, de las que estamos profundamente agradecidos, en las personas, en la Iglesia Madre y Maestra, en los sacramentos, en la liturgia, en el canto gregoriano, en el silencio, en la oración comunitaria y personal, en la vida fraternal de comunidad, en la lengua latina, que nos dió la arquitectura del lenguaje y de la expresión de las ideas y del pensamiento.

Nosotros, por nuestra corta edad, no podíamos darnos cuenta de las cosas, de lo bueno, de lo menos bueno, de lo equivocado o desadecuado.

En el tercer curso de humanidades, el año 1931, hubo un cambio histórico en nuestro pueblo, los acontecimientos se sucederían rápidamente y demostrarían que la Iglesia y parte importante de la sociedad española caminaban por distintos y a veces opuestos caminos, que en muchos españoles bautizados no había una vivencia de la fe cristiana, no sentida, simplemente sociológica y de hecho. Al sueño secular de una Iglesia segura de si misma sucedió la agonía de Getsemaní y la crucifixión. Hechos, ya históricos, que en la siguiente dilatada era de paz requerían de todos un mejor testimonio evangélico de amor y de servicio a nuestro pueblo, la evangelización de grandes masas descristianizadas y el despertar del largo sueño secular de pastores

y de fieles. El sueño de muchos cristianos no se conmovería hasta el Concilio Vaticano II convocado por la voz profética del Papa Juan XXIII. Nos damos cuenta de que nos encontramos con una juventud, que no practica en gran número la religión cristiana, en la que fue bautizada, y que se halla realmente apartada de la Iglesia; con una inmoralidad y amoralidad cada día crecientes; con la pérdida de los valores tradicionales de nuestro pueblo; con una gran crisis matrimonial y familiar —la misma institución de la familia es cuestionada por muchos— no podemos conocer el futuro, es incierto, es inseguro, nos rodea indiferencia, ateísmo teórico y práctico, despreocupación.

Los obispos Torres y Pascual pertenecían a la Iglesia segura de sí misma.

Los obispos Moncadas y Deig abren puertas y ventanas, nuevos caminos difíciles e inseguros de conformidad con el concilio Vaticano II, el hecho eclesial más grande en estos cincuenta años. A los Papas Pío XI y Pío XII, cuya característica eran la erudición y la sabiduría, aunque condicionados por la Iglesia de la seguridad y de la grandeza, en la que estaban inmersos, suceden Juan XXIII, que abre el Concilio para poner al día a la Iglesia, y Pablo VI, que lo termina y aplica durante quince años, buscando una Iglesia renovada interiormente y una Iglesia servidora del mundo y de los hombres dialogando con la cultura contemporánea, con los hombres del trabajo, con los indiferentes, con los ateos, con las Iglesias o comunidades cristianas no católicas, con las religiones no cristianas. Ha encontrado sufrimientos, divisiones, indisciplina, desobediencia, aflojamiento de la piedad, secularizaciones. También ha hallado un mayor sentido social, una mayor integración en la vida de los hombres de nuestro tiempo, un nuevo sentido eclesial en el mundo.

Nuestros estudios se vieron sometidos a muchas dificultades y hasta interrumpidos durante tres años. Hemos tenido voluntad de estudio, de saber, de reflexionar, de adquirir conocimientos, por nuestras manos han pasado muchos libros. Cada hombre piensa, siente y obra con arreglo a su edad. No solamente la edad individual, que nace, declina y muere con cada ser humano, sino también la edad histórica, es decir, el conjunto de influencias, bajo las cuales se organizó nuestro espíritu. Igual estrella alumbró a los que nacen en cada momento de la historia. El Seminario, las parroquias de Santa Eulalia, de San Luis, del Rosario, de San Francisco de Mahón, la Catedral Basílica, El Ejército, diversos centros de enseñanza, la Capilla Davídica, la Curia Diocesana han sabido de nuestros quehaceres sacerdotales.

El texto sagrado de los capítulos 23 y 24 de San Lucas se ha cumplido en nosotros a lo largo de estos cincuenta años. Cruz y Resurrección ha sido nuestra vida sacerdotal y la del Seminario, que la precedió.

Celebramos cada día desde el año 1941 —hace treinta y siete años— la Eucaristía, la muerte y la Resurrección de Cristo y a esta muerte y Resurrección hemos unido y seguiremos uniendo hasta el final nuestras vidas, nuestras alegrías y tristezas, nuestros éxitos y fracasos, nuestra salud y enfermedad, nuestra vida y nuestra muerte. La cruz va siempre seguida de la resurrección. El despojo progresivo de nosotros mismos, siendo seres de Dios para los hombres, irá seguido de la resurrección.

Este es nuestro propósito en este día conmemorativo del cincuenta aniversario de nuestra entrada en el Seminario de Menorca: que el Misterio Pascual se siga cumpliendo en nuestras vidas.

Muchas dificultades, pocas oportunidades, muchas limitaciones y minusvaloraciones por parte de las estructuras y de las personas nos han acompañado en estos cincuenta años. Pero, como relámpagos que brillan en la larga noche, hemos sentido y experimentado la fuerza iluminadora y consoladora del Espíritu.

En la cruz hemos entrevisto la resurrección.

Abelardo Benitez

Seminario de Menorca 17 noviembre 1978

PROVINCIA ECLESIASTICA

NOTA INFORMATIVA

DE LA REUNION DE LOS OBISPOS DE LA PROVINCIA ECLESIASTICA

(3 - 11 - 1978)

Los Sres. Obispos de esta Provincia Eclesiástica se reunieron el día 3 de noviembre en sesión presidida por el Arzobispo de Valencia, Excmo. y Rvdmo. Sr. D. Miguel Roca Cabanellas.

Dedicaron la reunión a preparar el tema "Matrimonio y Familia", que ha de tratarse en la próxima Asamblea Plenaria del Episcopado Español y a estudiar los nuevos Esquemas del Código de Derecho Canónico.

Previos informes de los organismos que en las diócesis de la demarcación trabajan en el campo de la Pastoral Familiar, se redactaron varias observaciones a las proposiciones contenidas en el documento elaborado por la Comisión Episcopal de Apostolado Seglar, que ha de ser estudiado por la Conferencia Episcopal Española.

Se estudiaron también algunos informes de especialistas en derecho canónico referentes a los Esquemas del nuevo Código de Derecho Canónico y se designó la comisión que redactará las aportaciones de las Provincias a los referidos esquemas.

Los Sres. Obispos, según acuerdo de la sesión anterior, firmaron un escrito dirigido al Santo Padre el Papa Juan Pablo II, corroborando la petición de las Religiosas de María Inmaculada, de que se introduzca la causa de Beatificación de la Madre María Antonia París, nacida en Vallmoll, Tarragona, en 1813 y fallecida en Reus, de la misma provincia, en 1885, después de fundar con San Antonio Maria Claret la referida Congregación Religiosa, que estableció en Valencia una de sus primeras comunidades y tiene abiertas en la actualidad varias casas en las diócesis de esta Provincia Eclesiástica.

Valencia, 3 de noviembre de 1978.

Secretaría de la Conferencia Episcopal de la
PROVINCIA ECLESIASTICA DE VALENCIA.

CONFERENCIA EPISCOPAL ESPANYOLA

EL PROBLEMA DEL PARO

Una llamada a la conciencia cristiana

Desde que la crisis económica provocada por el aumento de precios de los carburantes se extendió por nuestro país, el número de obreros sin trabajo crece sin cesar. Hoy el espectro del paro forzoso se cierne, según los cálculos más moderados, sobre un millón de trabajadores.

Los problemas y sufrimientos que este hecho plantea a cientos de miles de familias pesan gravemente sobre todo el país. Y de cara al futuro, encierran una grave amenaza.

La Iglesia comprueba que esta situación afecta profundamente a la dignidad del hombre y al bienestar de las familias y repercute sobre la vida moral y religiosa de nuestro pueblo. De ahí que ya varias veces en los últimos años diversos Obispos se hayan pronunciado sobre el problema del paro, y ahora lo hace en nombre de todos ellos la Comisión de Pastoral Social.

Sin pretender entrar en los aspectos técnicos del problema, queremos sencillamente apelar a la conciencia de todos, cristianos o no, a fin de que se adopten medidas eficaces y proporcionadas a la gravedad de los hechos.

Diversidad de situaciones

Es el paro un problema complejo que adopta formas y tiene consecuencias muy distintas, según las circunstancias, en las regiones o en los sectores sociales por él afectados.

Sus efectos se extienden a toda la sociedad. Pero es indudable que son mucho más graves en los niveles más pobres. Sectores como el de la construcción o la agricultura los acusan con mayor agudeza y rapidez. Los jóvenes, cualquiera que sea su nivel profesional, los están sufriendo de modo muy sensible. Piénsese, además, en tantos cientos de miles de emigrantes, expuestos al desempleo en otras naciones o forzados a regresar para sumarse al ejército de los parados. Y lo mismo puede decirse de numerosos extranjeros inmigrantes, que sufren también esta plaga.

Consecuencias del paro

Las consecuencias de todo orden, para las personas y las familias, que se siguen del sólo hecho de la disminución de ingresos económicos, son graves. Concretamente en las zonas rurales, la situación llega a ser muchas veces dramática. Lo mismo ocurre en tantos casos en que la subsistencia depende exclusivamente de un salario. Alrededor del 60 por ciento de los parados —según los datos oficiales— no se benefician del subsi-

dio de desempleo. Pero, incluso cuando se percibe esa ayuda, el paro contribuye a incrementar los desequilibrios psíquicos, las frustraciones personales, las dificultades para una verdadera integración en el medio social, las tensiones y alteraciones en la convivencia familiar, a veces hasta extremos insoportables.

Un hombre sin trabajo es un hombre humillado y moralmente deprimido porque no puede realizar una exigencia de su dignidad. Propenso, como consecuencia, a tentaciones tan graves como la del alcoholismo, la droga, el delito y hasta el suicidio. Y son muchos los que caen en tales tentaciones, particularmente entre los jóvenes.

Hay, además, otros aspectos que pueden acarrear gravísimas consecuencias, en el difícil momento de transición que atraviesa el país. La apatía política y cívica, la inestabilidad social y los radicalismos más extremos surgen aquí y allá, y tienden —por desgracia— a multiplicarse.

Insensibilidad y egoísmo

Ante esta situación, aún reconociendo los loables esfuerzos que se hacen para afrontarla no podemos menos que denunciar el ambiente de apatía e insolidaridad que predomina en multitud de actitudes y comportamientos, contrarios al bien común y al evangelio de Cristo.

A juzgar por los hechos visibles, hay poca conciencia de la gravedad de un problema que pone en peligro tantos valores humanos y cristianos. Los datos que, con frecuencia, publican los medios de comunicación parecen no impresionar excesivamente, supuesto que seguimos comportándonos como si viviéramos en plena prosperidad económica.

De muchas maneras se manifiesta esa insensibilidad que denunciarnos. El afán de ganancias siempre mayores, el ciego derroche en los gastos, la falta de estímulo interior para la productividad y la perfección profesional, las enormes diferencias en los ingresos personales —muchas veces no justificadas ni por el rendimiento ni por la calidad del trabajo— con otros tantos síntomas colectivos de una indiferencia que muchas veces sabe a egoísmo pero que, además, ofende a los parados y provoca su irritación.

Por otra parte, mientras en otras naciones pronto se tomaron medidas para salir al paso de la crisis, aquí vienen sufriendo considerable retraso. Es cierto que las circunstancias de estos últimos años desviaron la atención hacia otros problemas. Pero debemos reconocer que nuestra reacción sigue siendo todavía escasa.

Todos estamos obligados

Hora es, pues, de reaccionar. El caso lo requiere.

La responsabilidad de abordar el problema afecta a todos, como ciudadanos y como creyentes. A los gobernantes lo mismo que a las personas privadas, a los sindicatos y partidos políticos, a las empresas y a los mismos trabajadores. A cada cual según el lugar que ocupa en la sociedad y en proporción a la responsabilidad que ejerce y a los medios de todo orden de que dispone.

○ Es toda la sociedad la que debe mobilizarse, tanto en la búsqueda de soluciones como a la hora de aplicarlas. “Bienaventurados —decía el Papa Pablo VI (28.8.77)— los que consagran su talento, su dinero, su esfuerzo a resolver este problema”.

Sabemos los cristianos que Dios ordenó todas las cosas al servicio del hombre. También la vida económica debe subordinarse al bien de cuantos integran la sociedad.

Urge en estos momentos dar trabajo a los parados y extender el subsidio a los que no lo perciben. Para ello, habrá que tomar medidas encaminadas a fomentar iniciativas, estimular inversiones, arbitrar fondos públicos... Será necesario, igualmente, reducir el pluriempleo y el recurso a las horas extraordinarias, combatir eficazmente la picaresca de los falsos parados, evitar la reducción injustificada de plantillas o el cierre de empresas, perseguir la fuga de capitales...

Si la crisis no proviene sólo de causas coyunturales, sino de defectos que están en la estructura misma del sistema económico, habrá que atacar el mal en sus raíces y acometer reformas más profundas y duraderas.

Pero queda ancho campo para la caridad, tanto la individual como la institucionalizada. Cuando son tantos los que sufren en su carne los efectos del paro, los cristianos, como miembros de una verdadera familia, hemos de ayudarnos como hermanos, mediante el apoyo y la atención personal a las familias, los servicios en favor de los parados y tantas otras iniciativas que la caridad sugerirá sin duda. La acción de las personas y de las comunidades, aparte su valor ejemplar, será signo visible de la autenticidad con que queremos vivir nuestro compromiso humano y cristiano.

Cambio de valores y actitudes

El paro forzoso pone en evidencia la necesidad de transformar el sistema de valores y actitudes vigentes en nuestra sociedad. Austeridad de vida, solidaridad fraterna y respeto a la dignidad de todos son hoy expresión clara de las exigencias evangélicas.

Las medidas económicas, tanto las de emergencia como las estructurales, serán por sí mismas incapaces de resolver un problema tan grave, si los valores del espíritu no tienen la primacía. Y esos valores, para los cristianos, se centran sobre todo en Cristo Jesús.

Si hablamos de austeridad, es porque pensamos en la pobreza voluntaria de Jesucristo. Esa pobreza —esa austeridad— no es negativa ni pesimista, sino positiva y soberana libertad para compartir los bienes, en sincera fraternidad humana.

El amor de Dios no puede morar en el que niega al prójimo los bienes que necesita y de los que él disfruta (cfr. 1 Jo. 3,17). El trabajo es uno de esos bienes fundamentales. Por el contrario, el paro masivo es un mal, un desorden, que, si perdura, se convierte en escándalo.

Por eso el amor cristiano nos urge a suprimirlo, aún a costa de los ma-

yores sacrificios. También en este punto seremos examinados un día por el Juez Supremo. Y, según nuestra conducta, escucharemos las palabras de Cristo: "A mí me lo hicísteis" (Mt. 25,40.45).

Madrid, 23 noviembre de 1978

NUNCIATURA APOSTOLICA

Emmo. y Rvdmo. Señor Cardenal
Don Vicente Enrique y Tarancón,
Presidente de la Conferencia Episcopal.
San Justo 2
M A D R I D - 12.

Madrid, 10 de Noviembre de 1.978

Eminencia Reverendísima:

Tengo el honor de poner en su conocimiento que el Santo Padre ha determinado que la conmemoración de su elevación al Pontificado tenga lugar el día 22 de octubre, aniversario del comienzo de su Ministerio como Supremo Pastor de la Iglesia.

En dicha fecha, pues, deberá fijarse la Fiesta del Papa con las tradicionales celebraciones.

Mucho le agradecería que tuviese a bien mandar que se de conocimiento de ello a todos los Prelados.

Agradeciéndole su benévola atención, me complazco en reiterarme de Vuestra Eminencia Reverendísima afectísimo en el Señor.

Luigi Dadaglio

PALABRAS DE SALUDO DEL N.A. A LOS PRELADOS PARTICIPANTES EN LA XXX ASAMBLEA PLENARIA.

Hermanos:

Mi saludo respetuoso y cordial para todos y cada uno de vosotros, que dejando la tarea cotidiana y siempre apremiante de vuestra iglesia diocesana, acudís con espíritu pronto a la convocación de una nueva Asamblea Plenaria. ¡La trigésima ya!

Han pasado escasos meses y ¡cuántos acontecimientos desde la celebración de vuestra última Asamblea! España se encuentra ante el texto de una nueva Constitución, que todos deseamos y esperamos sea suficientemente buena, capaz de favorecer la paz y la unidad de los espíritus. Se ha coronado la formulación del último de los Acuerdos entre la Santa Sede y el Estado Español que, dentro de no mucho tiempo, podrían ser firmados en sustitución del viejo Concordato. Y, a nivel de Iglesia universal, hemos tenido dos Papas nuevos. ¡Parece que, con Juan Pablo II, Dios nos ha dado un Papa verdaderamente nuevo!

* * * *

Vivimos tiempos excepcionales en los que se están echando cimientos de futuro. Futuro que exige y propone un catolicismo de recia fe, de robusta y auténtica espiritualidad, de compromiso serio y personal, capaz de resistir y vencer la creciente tentación materialista de nuestra sociedad de consumo.

No son tiempos de silencios ni omisiones, de enfeudamientos ni quietudes, de permisivismos ni lugares comunes. ¿Es que se puede esperar o callar mientras se siembra falsedades y confusión, libertad adulterada con indisciplina; mientras la juventud, sorprendida e indefensa, es educada para un bienestar puramente material, y llevada a la corrupción, a la degradación, a la violencia y al olvido de Dios?

El tema de la familia, que va a tener una especialísima consideración en esta semana, puede ser una ocasión óptima para despertar la conciencia de todas las familias españolas sobre tantos valores espirituales que hoy se encuentran en peligro y sobre la responsabilidad de los padres en la educación humana y cristiana de los hijos.

Tema, también, de suma importancia — que váis a tratar en estos días con el fin de robustecer la misión de la Iglesia — es el de las vocaciones al sacerdocio y a la vida religiosa. El 6 de mayo del próximo año, a iniciativa de la Santa Sede, la Iglesia celebrará la "XVI Jornada mundial de oración por las vocaciones". ¿No podría, no debería ser tal día el momento de arranque de un esfuerzo general con el fin de remediar la escasez de vocaciones, de buenas vocaciones?

Que esta trigésima Asamblea plenaria, como las que le segui-

rán, sean de verdad eslabones de una Iglesia que se renueva, que se rejuvenece, que se hace cada día más auténtica, más Iglesia de Cristo.

Este es mi voto y mi plegaria. Que el Espíritu Santo os asista y que el pueblo español os comprenda y os siga.

Madrid, 20 de noviembre de 1978

SANTA SEU

Vaticano, 27 Octubre 1978

Mons. Antonio Deig Clotet
Obispo de
MENORCA

Excelencia:

Con motivo de la elección al Supremo Pontificado de Su Santidad Juan Pablo II, ha querido Usted expresarle su cordial felicitación, en nombre también de todos los miembros de esa Comunidad eclesial.

Tengo el placer de comunicarle que el Santo Padre ha recibido con profunda complacencia esta delicada prueba de filial cercanía, que se ha manifestado especialmente en la plegaria por las intenciones del nuevo Pastor de la Iglesia universal. Al asegurarle que Su Santidad les queda muy agradecido, gustosamente transmito su paternal Bendición para cada miembro de esa porción de la grey de Cristo.

Suyo devotísimo en el Señor.

J. Card. Villot

INDEX - 78

SANTA SEU

Mensaje de Cuaresma 1978 del Papa Pablo VI	65
Secretaría de Estado: Carta al Obispo	32
Pontificia Comisión para la Comunicación social: Instrucción Pastoral "COMUNION Y PROGRESO" (Fragm.)	102
(Veure apartats EN LA MORT DE PAU VI ELECCIÓ DEL PAPA JOAN PAU I EN LA MORT DEL PAPA JOAN PAU I ELECCIÓ DEL PAPA JOAN PAU II)	
Carta del Card. Villot	241

DOCUMENTS DEL BISBE

AL.LOCUCIONS

Als preveres "Al començ del meu servei episcopal	8
--	---

CARTES

Als sacerdots sobre la constitució del Consell presbiteral	4
Als sacerdots sobre una trobada al Toro	5
Als sacerdots sobre la celebració de la missa crismal	52
Als sacerdots "De cara l'estiu"	107
Als joves reunits al Toro	12
Als joves: "Bon estiu"	109
Als catequistes de l'Arxiprestat de Maó (curset de inici de curs 1978-79)	186

CATEQUESIS (per Ràdio Popular)

El Conclave	179
El nou Papa	181
La família	183
La nostra pregària	200
El futbol	202
Jesucrist, Rei de tot el món	204
La XXX Assemblea plenaria: Una Assemblea poligràfica	207
La Immaculada Concepció	209
El temps d'Advent	211

COMUNICACIONS I CIRCULARS

Preparant la Pasqua	14
Setmana Santa	72
Sobre la jornada mundial d'oracions per les vocacions	76
"Aquest mes de maig"	86
Ha mort Pau VIè	122
Pregàries per a l'elecció del nou Papa	128
Ja tenim Papa! (elecció de Joan Pau I)	128
Les nostres monges, (en ocasió del dia "Pro orantibus")	136
Sobre la inauguració del curs al Seminari	139
Ha mort el Papa Joan Pau I	156
"Ser cristià és ser missioner" (en ocasió del Domund)	159
"Ja tornam a tenir Papa" (Joan Pau II)	173
Temps d'Advent: "Qui espera..."	198
Oració de la violència. Jornada de la Pau 1 de gener 1979	213

DECRETS	
Constitució del nou Consell del Presbiteri.	13
Sobre els havers del Clergat	85
INFORMACIONS, ARTICLES, ENTREVISTES...	
Sobre l'assemblea plenària de l'Episcopat (febrer-març 78)	71
Sobre la XXIX assemblea plenària de l'Episcopat (juny 78)	133
Un club parroquial (club de St. Rafel)	84
Entrevista (del diari "Avui")	15
Entrevista (del "Full Parroquial" de Tarragona)	53
Resposta a la revista "Caritas"	84
Resposta a l'Agència "Efe"	124
Als ciutadellencs després de ses festes	131
Goigs de la Mare de Déu del Toro	169
Uns mots d'encoratjament (A Caritas" interparroquial d'Igualada)	199
HOMILIES	
En la festa de St. Antoni, Abat.	5
En la festa de la Presentació del Senyor	51
"Sentir-se estimat" (dijous sant)	73
Corpus	105
En el funeral de Pau VIè	122
En el 420 aniversari de "S'any de sa desgràcia" 9 juliol	134
En la festa de l'Assumpció.	137
"Carta oberta a Joan Pau I" (en la festa de la Mare de Déu de Gràcia)	149
En la mort del Papa Joan Pau I.	157
En l'ordenació de diaca d'En Josep Manguan a Ferreries	158
NOMENAMENTS	
De Vicari General	3
De Provisor	3
PASTORALS	
"De la crisi... a l'esperança" (sobre el "Dia del Seminari... en català	35
en castellà)	43
"Pregau... i feis feina!" (carta a tots els feels cristians de Menorca)	151
"Un any amb vosaltres" (en el primer aniversari de l'ordenació episcopal)	175
SALUTACIONS	
Crist ha ressuscitat! (felicitació pasqual)	75
Salutació als turistes (en català i en castellà)	110
Als ciutadellencs per les festes de St. Joan	131
Salutació de Nadal "No feis cap renou"	197
ACTIVITATS DEL BISBE	
Del 5 de novembre del 1977 al 31 de gener del 1978	27
Del mes de febrer	63
Del mes de març	76
Del mes d'abril	94
Del mes de maig	112
Dels mesos de juny-juliol-agost	142

Del mes de setembre	166
Del mes d'octubre	189
Del mes de novembre	229

VICARIA GENERAL

Sobre el Matrimoni civil	56
------------------------------------	----

SECRETARIA GENERAL

Acta de la Ordenación episcopal de Mons. Antonio Deig	22
Agraïment	112
Nomenaments	93, 140 i 161
Notes pastorals (Setmana Santa i Pasqua)	57
Prevençions	23, 57, 161 i 187
Renúncies	141
Sufragis: Mutual del Clero	94

CONSELL PRESBITERAL

Acta de la sessió de l'1 de febrer del 1978	59
Acta de la sessió del 12 de març del 1978	89
Acta de la sessió del 19 d'abril del 1978	90
Acta de la sessió del 31 de maig del 1978	111
Acta de la sessió del 26 de juny del 1978	141
Acta de la sessió del 2 d'agost del 1978	142
Acta de la sessió del 16 d'octubre del 1978	188
Acta de la sessió del 15 de novembre del 1978	216

DELEGACIONS, COMISSIONS I SECRETARIATS

Reunió de Delegats Diocesans	218
--	-----

DELEGACIÓ DIOCESANA D'ENSENYAMENT

Informació sobre la XXXI Setmana Social	60
Jornades de reflexió sobre la participació en la tasca educativa	62

DELEGACIÓ D'ECUMENISME

Setmana de la unitat 1979. Dies 18-25 de gener	224
--	-----

COMISSIÓ DE LITÚRGIA

Oració de los fieles para el dia de los Medios de Comunicación Social	91
---	----

SECRETARIAT D'APOSTOLAT FAMILIAR

Temes de reflexió en torn del document, que ha d'estudiar l'assemblea episcopal "Familia y matrimonio"	190
--	-----

SECRETARIAT DE JOVES CRISTIANS

1ª Trobada del 1978	24
S'anuncia el 2º curset de profundització en la fe	26
Jornades de pastoral de joventut al Toro	162
Programa de Trobades i cursets	192
Reestructuració del Secretariat de Joves Cristians	225

PARRÒQUIES

Ferrerries: Jornades de Reflexió Parroquial 227

NOTÍCIES I CRÒNICA DIOCESANA

Notícies i crònica	29, 64, 77, 95, 115, 144, 166, 229
Trobades diocesanes al Toro: de joves	113
de catequistes i Escola de teologia	114
de matrimonis	114
de pagesos	115
Casal del Toro: Trobades Diocesanes del mes de maig: anunci	92
programa	93
Programa d'activitats durant l'estiu	119
Notícies necrològiques	79 i 118
Homilia de l'arquebisbe de Tarragona Dr. Pont i Gol en l'ordenació episcopal de Mons. Antoni Deig	17
Homilia en la commemoració del 50 aniversari de la entrada en el Seminari	233

INFORMACIÓ NACIONAL

DE LA PROVINCIA ECLESIASTICA

Nota informativa de la reunió de Bisbes (18 i 19 de gener del 1978)	31
Nou Arquebisbe de València	146
Nota informativa de la reunió de Bisbes (30 setembre del 1978)	171
Nota informativa de la reunió de los Obispos	235

DE LES COMISSIONS EPISCOPALS

D'apostolat social: Proclama para el dia Nacional de Caridad— Corpus 78	99
D'Ensenyament: Sobre el dret fonamental en l'educació	146
De la Permanent: Nota sobre el referendum constitucional	170
El problema del paro	236

DEL CENTRE DE PASTORAL LITURGICA DE BARCELONA

Conclusions sobre la celebració eucarística	96
---	----

NUNCIATURA APOSTOLICA

Carta del Nuncio dirigida al presidente de la Conferencia Episcopal Española	239
Palabras del Nuncio en la XXX Asamblea plenaria	240

INDEX ESPECIAL:

LA MORT DEL PAPA PAU VIÈ

Esquela	120
Telegrames: al Secretari d'Estat, al Nunci Apostòlic i del Nunci Apostòlic	121
Testament de Pau VIè	125
Carta del Cardenal Camarlenç	127
Comunicació oficial: "Ha mort Pau VI"	122
Homilia en el funeral pel Papa Pau VI	122

